ЗВЯЗДА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

18 снежня 1991 г. СЕРАДА
№ 241 (21769)
Цана 20 кап.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

ВОСЬ ДЫК ПАДАРУНАК!

ГРОДНА. (**А. Дук**). Як не пазайздросціць працаўнікам аб'яднання «Хваля». Па рашэнню кіраўніцтва ўсе працуючыя на прадпрыемстве змогуць у выглядзе заахвочвання набыць па сімвалічнай цане, усяго за 100 рублёў, прадукцыю аб'яднання — аўтамагнітолу «Гродна», рыначны кошт якой 4.000.

«Бярэзіна» з Бабруйска

Хутка ў нашых кватэрах і рабочых кабінетах паявяцца мініяцюрныя тэлефоны-трубкі «Бярэзіна» з кнопачным наборам — першую партыю іх выпусціў завод вагавымяральных прыбораў у Бабруйску.

Навінка вельмі модная цяпер, ды і зручная. Але яе аўтары «гналіся» не толькі за дызайнам. У новым апараце ёсць дадатковы ўзмацняльнік, які забяспечвае добрую чутнасць, незалежна ад ваганняў у сетцы і іншых перашкод.

Распрацавалі тэлефон пермскія канструктары, а тэхналогію яго вытворчасці — бабруйчане. Ужо ў гэтым годзе «Бярэзіна» пачне паступаць прадпрыемствам сувязі і ў магазіны. У наступным годзе плануецца выпусціць 20 тысяч такіх апаратаў.

Не па адрасу

ШЧУЧЫН. (**В. Юрэвіч**). У той час, як у горадзе пачаўся ажыятаж па выкупу кватэр, у сельскай мясцовасці пачалі купляць тэхніку. На сённяшні дзень па раёну прададзена 139 трактараў, у асноўным маламагутных—Т-40 і Т-25, якімі можна апрацоўваць прысядзібныя ўчасткі. Акрамя таго, прададзена 15 прычэпаў. Здавалася б, так і трэба, але вось у чым справа—набываюць тэхніку не калгаснікі, а работнікі трактарарамонтных заводаў. Рамантаваць трактары яны ўмеюць, ды і з запчасткамі таксама праблем не будзе, а потым, ужо па камерцыйных цэнах, тэхніка пойдзе за мілую душу. А гэту б тэхніку фермерам! На жаль, такі варыянт спрацоўвае слаба.

Працуе Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.

Фота М. АМЕЛЬЧАНКІ і Я. ПЯСЕЦКАГА.

Без кожнага чацвёртага пачаў учора работу Вярхоўны Савет Беларусі

Цяжка сказаць, якія пільныя справы не дазволілі 90 дэпутатам не прыехаць на сесію. Магчыма, парламентарыі — «прагульшчыкі» вырашылі на зыходзе года раздзяліць з народам яго штодзённыя клопаты і прастойваюць дзе-небудзь у чэргах, спрабуючы атаварыць талоны? Як бы там ні было, парожнія месцы ў зале на гэты раз усур'ёз узрушылі тых, хто сумленна выконвае свае дэпутацкія абавязкі. С. Шушкевіч паведаміў, што спісы адсутных будуць перададзены ў друк. Акрамя таго, пытанне аб адказнасці дэпутатаў, якія не ўдзельнічаюць у пленарных пасяджэннях, вырашана абмеркаваць на сесіі. Можна чакаць, што размова гэта будзе вельмі непрыемнай для вялікай часткі парламентарыяў: «прагулы» сталі хранічнай хваробай Вярхоўнага Савета з самага пачатку яго работы. Няцяжка зразумець расчараванне тых, хто, разлічваючы на ганаровае дэпутацтва ўзору мінулых часоў, якое нічым не абцяжарвала і давала шмат прывілей, замест гэтага атрымаў абавязак цэлымі тыднямі і месяцамі напружана працаваць, жывучы ў гасцініцы і церпячы ўсе выдаткі камандзіровачнага побыту. Праўда, больш сумленна ў гэтым выпадку было б проста скласці з сябе дэпутацкія паўнамоцтвы.

Тое, што цяперашні Вярхоўны Савет далёкі ад узорнасці, разумеюць, бадай, усе дэпутаты. Але калі адна частка дэпутацкага корпуса настойліва імкнецца правесці хуткую рэарганізацыю, а ў перспектыве — і перавыбары, то другая не лічыць гэту праблему першараднай. Гэта процістаянне па адной з ключавых праблем у чарговы раз можна было назіраць учора ў час абмеркавання парадку дня сесіі. Апазіцыя зноў прапанавала разгледзець праект Закона аб выбарах, абмеркаваць парадак канстытуцыйнай рэформы Вярхоўнага Савета, большасць жа дэпутатаў, як і ў мінулыя разы, дружна адхіліла гэтыя прапановы.

Увогуле, марнымі аказаліся амаль усе спробы апазіцыі ўключыць у парадак дня разгляд дакументаў, прыняцце якіх умацавала б суверэнітэт, палітычную незалежнасць рэспублікі. Ні аб уласных Узброеных Сілах, ні аб забароне дзейнасці палітычных партый замежных дзяржаў на тэрыторыі Беларусі, ні аб прапанове паставіць па-за законам палітычныя арганізацыі, якія будуюць сваю дзейнасць на прапагандзе антыгуманных прынцыпаў (лідэры БНФ, прапануючы для абмеркавання гэта пытанне, відаць, мелі на ўвазе найперш пераможаную, але не вынішчаную КПБ), — ні аб чым гэтым Вярхоўны Савет весці размову на цяперашняй сесіі не пажадаў.

Такім чынам, сесія амаль цалкам будзе прысвечана надзённым эканамічным праблемам: бюджэту рэспублікі на наступны год, падатковай палітыцы, мерам па сацыяльнай абароне насельніцтва ва ўмовах рынку і г. д. Цяжка аспрэчваць, што эканамічныя праблемы выйшлі для рэспублікі на першы план, — ад іх вырашэння залежыць будучыня Беларусі. Але і з будаўніцтвам самастойнай дзяржавы сёння марудзіць нельга. У свеце пачалася паласа дыпламатычных прызнанняў усіх нашых суседзяў. Украіна хуткімі тэмпамі стварае ўсе неабходныя інстытуты незалежнай дзяржавы, вядзе актыўную знешнюю палітыку. Беларусь жа адкладвае наспеўшыя палітычныя праблемы на заўтра, зноў, у каторы ўжо раз пацвярджаючы незайздросную рэпутацыю палітычнай правінцыі.

Валянцін ЖДАНКО.

Ці будзе «кран», які абяцае Чанг?

Што за афіцыйным візітам?

Мінула тры месяцы пасля афіцыйнага візіту беларускай дэлегацыі на чале са Старшынёй Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. Кебічам у Паўднёвую Карэю. Тады асабліва значэнне мелі сустрэчы і перагаворы з прадстаўнікамі паўднёвакарэйскага бізнесу. Дзелавыя колы і асабліва кіраўнікі кампаній «Хёнда», «Голд Стар», «Самсунг», «КТЛ-К°ЛТД» і іншыя праявілі жывую цікавасць да канкрэтных прапаноў беларускай дэлегацыі па мадэрнізацыі прадпрыемстваў рэспублікі, пашырэнню магутнасцей па выпуску сінтэтычных матэрыялаў, абсталявання для харчовай прамысловасці і г. д.

У ліку першых паўднёвакарэйскіх кампаній, якія выказалі гатоўнасць супрацоўнічаць з беларускімі прадпрыемствамі, была і фірма «КТЛ-К°ЛТД». У пачатку лістапада 1991 года ў горадзе Светлагорску генеральны дырэктар вытворчага аб'яднання «Хімвалакно» Анатоль Іванавіч Джус і прэзідэнт «КТЛ-К°ЛТД» Чанг Енг Санг падпісалі пратакол намераў узаемнага супрацоўніцтва. Згодна з гэтым пратаколам ВА «Хімвалакно» прапанавала для рэалізацыі на карэйскім рынку праз фірму «КТЛ-К°ЛТД» вуглевалакністыя матэрыялы і кампазіты, поліэфірныя тэкстыльныя ніці, аксалон і прадукцыю з віскозы. У сваю чаргу паўднёвакарэйская фірма ўзяла на сябе абавязацельствы прапрацаваць пытанне карэйскага маркецінгу гэтай прадукцыі, у тым ліку магчымага яе выкарыстання ў якасці сыравіны для ўласнай вытворчасці. Аднак камерцыйныя магчымасці партнёраў на гэтым не заканчваюцца. Як паведаміў генеральны прадстаўнік фірмы «КТЛ-К°ЛТД» у Рэспубліцы Беларусь Анатоль Кім, прэзідэнт фірмы Е. Чанг мае намер падпісаць пашыраны пратакол супрацоўніцтва з ВА «Хімвалакно», г. зн. пратакол намераў набудзе статус дагавора.

Акрамя гэтага, Е. Чанг прыслаў нядаўна на імя В. Кебіча пісьмо, у якім прапануе павялічыць магутнасці ВА «Азот» у Гродна па выпуску капралактаму і карбаміду. А, як вядома, гэтыя матэрыялы маюць попыт ва ўсім свеце. Адначасова Е. Чанг лічыць неабходным пачынаць будаўніцтва завода па выпуску кальцыніраванай соды, каб у перспектыве Беларусь стала вытворцай сусветнага маштабу гэтай важнейшай прадукцыі для нафтаперапрацоўчай, харчовай, мылаварнай, цэлюлозна-папяровай і інш. галін вытворчасці. У пісьме прэзідэнт адзначыў: «Беларусь будзе трымаць руку на кране кальцыніраванай соды гэтак жа, як сёння трымае ў сваіх руках Расія кран нафты.»

Паўднёвакарэйская фірма таксама прапанавала свае паслугі вытворчаму аб'яднанню «Наваполацкнафтааргсінтэз» па глыбокай перапрацоўцы нафты. Чакаецца, што пасля прыезду ў Беларусь прэзідэнта фірмы Е. Чанга гэтае пытанне будзе разгледжана. Канешне, калі ВА «Наваполацкнафтааргсінтэз» не знайшло іншага партнёра.

А. ЗАЙКОЎСКІ.

ЦЭНЫ НА РЫНКАХ (у рублях) НА 17 СНЕЖНЯ

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ (Кузнечны рынак). Бульба (1 кг) — 5—10, капуста — 4—5, морква — 6—8, буракі — 10—12, смятана — 100, тварог — 40, малако — няма, свініна — 120—200, ялавічына — 70—150.

ТАЛІН. Бульба — 6—7, капуста — 3, морква — 5—6, буракі — 3, смятана — няма, тварог — няма, малако — няма, свініна — 40, ялавічына — няма.

РЫГА. Бульба — 5—7, капуста — 2—3, морква — 3—7, буракі — 3—4, смятана — 70—80, тварог — 40—50, малако — 8—10, свініна — 50—80, ялавічына — 50—90.

МІНСК (Камароўскі рынак). Бульба — 4, морква — 3—4, капуста — 2—3, цыбуля — 8—10, буракі — 3, агуркі салёныя — 12, смятана — 20, тварог — 20, масла — 50, яйкі — 15, свініна — 70—80, сала — 50, бараніна—60, ялавічына — няма, мёд — 100, яблыкі — 10—18, мандарыны — 20—30, пачка цыгарэт «БТ» — 8.

«Агенцтва РІД».

АРГУМЕНТЫ Ў XII СТАГОДДЗІ

НАВАГРУДАК. (В. Пятровіч). Па ініцыятыве мясцовага гісторыка-краязнаўчага музея пастаянная камісія па адукацыі і культуры гарадскога Савета народных дэпутатаў разгледзела пытанне аб удакладненні назвы старажытнага горада. Пазнаёміўшыся з гістарычнай даведкай, камісія палічыла патрэбным вярнуцца да ранейшага напісання — Наваградак.

У розных гістарычных дакументах, якія датуюцца XII—XVII стагоддзямі, сустракаецца некалькі варыянтаў назвы горада: Новгород, Навгородак, Новогородок, прычым апошняя ў родным склоне, як сцвярджае кандыдат філалагічных навук В. Чамярыцкі, падавалася, як правіла, са злучальным «а»: «в Новàгородку».

Справа цяпер за жыхарамі горада і раёна. У газеце «Новае жыццё» надрукаваны «Лісток галасавання» з адзіным пытаннем: «Ці лічыце вы мэтазгодным вярнуцца да гістарычнай назвы горада Наваградак, якая і сёння жыве ў народзе?» Паводле апошніх даных, пераважная колькасць навагрудчан адказала «так». Канчаткова гэта пытанне вырашыцца на бліжэйшай сесіі гарсавета.

КУПОНЫ РОБЯЦЬ ПЕРШЫ КРОК

17 снежня інкасацыйнымі службамі пачаты завоз у камерцыйныя банкі і ўстановы рэспублікі новага грашовага эквіваленту — купонаў. Аб гэтым паведаміў карэспандэнту БЕЛТА старшыня праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Станіслаў Багданкевіч. Картачкі спажыўца з купонамі рознай вартасці будуць выдадзены ў студзеньскую зарплату.

Цяжка сказаць, ці будзе новая сістэма разлікаў за прадукты харчавання і тавары масавага спажывання цудадзейным эліксірам, які ўдыхне жыццё ў збяднелы за апошнія месяцы спажывецкі рынак Беларусі. Пакуль жа друкарскія машыны, якія штампуюць купоны, працуюць на поўную магутнасць.

ТАСС УПАЎНАВАЖАНЫ МАЎЧАЦЬ?

БОН, 17. (ТАСС). Уладальнікам яшчэ аднаго ганаровага, хоць і не зусім звычайнага тытула, стаў Прэзідэнт СССР Міхаіл Гарбачоў. Папулярная германская газета «Більд» назвала яго «ганаровым немцам 1991 года», адзначыўшы тым самым яго заслугі ў справе аб'яднання Германіі.

Разам з М. С. Гарбачовым ганаровыя званні атрымалі старшыня фракцыі ХДС/ХСС у бундэстагу Вольфганг Шойбле, прыкаваны пасля цяжкага ранення да інвалíднай каляскі, але які працягвае актыўную палітычную дзейнасць, а таксама 22-гадовая спартсменка, самая хуткая жанчына ў свеце Катрын Крабе.

«Міхаіл Гарбачоў нядаўна заявіў, што ён зрабіў справу свайго жыцця», — піша «Більд». — Пакуль яшчэ не, Горбі. Мы хацелі б прысудзіць вам самую вялікую ўзнагароду, на якую мы здольны...»

***

Гэтая інфармацыя паступіла ўчора ў рэдакцыю ў 12 гадзін 42 мінуты. А роўна праз гадзіну — у 13 гадзін 42 мінуты — тэлетайп адстукаў наступнае распараджэнне ТАСС: «Паведамленне з Бона «Газета «Більд» прысудзіла Міхаілу Гарбачову званне «ганаровы немец года» зняць».

Гэты дзіўны фінт ТАСС мы пакідаем без каментарыя.

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫМІ, ДЗЕЦІ!

ЖЛОБІН. У горадзе ва ўрачыстай абстаноўцы адбылося адкрыццё новай дзіцячай паліклінікі на 300 наведванняў у змену. Дзіцячая лячэбная ўстанова размясцілася ў зручным для жыхароў горада месцы — побач бальнічна-паліклінічны комплекс раёна. З гарадскога бюджэту толькі на будаўніча-мантажныя работы на новай паліклініцы было выдзелена 1 мільён 700 тысяч рублёў.

Хочаце ў Садружнасць? Канчайце ваяваць!

На пасяджэнні Сойма Беларускага народнага фронту «Адраджэньне» вызначаны адносіны да Пагаднення аб Садружнасці Незалежных Дзяржаў. «Трэба вітаць юрыдычнае пацвярджэнне развалу Савецкага Саюза, — гаворыцца ў прынятым інфармацыйным паведамленні. — Але калі па вялікаму рахунку, то падпісанне Беларуссю пагадненняў — гэта кампраміс. Перад рэспублікай па-ранейшаму стаіць выбар: або аказацца пад уплывам Расіі, або пайсці шляхам сапраўднай незалежнасці. БНФ даўно ўжо заявіў аб сваёй прыхільнасці менавіта да другога шляху, і яшчэ раз падкрэсліў, што рухацца па ім будзе значна хутчэй, калі цяперашні Вярхоўны Савет і Саўмін Беларусі пойдуць у адстаўку».

«Белавежскія» пагадненні названы недаўгавечнымі. Улічваючы, што на ўступленне ў Садружнасць прэтэндуюць і іншыя былыя саюзныя рэспублікі, у якасці ўмовы іх уступлення прапануецца захаванне на іх тэрыторыях правоў чалавека і адсутнасць ваенных дзеянняў.

БНФ зноў выказаўся за ўвядзенне Беларуссю нацыянальнай валюты (дарэчы, на пасяджэнні Сойма прагучала інфармацыя, што работа ўрада ў гэтым напрамку спынена), заявіў аб недапушчальнасці захавання на тэрыторыі Садружнасці адзінай арміі.

БелаПАН.

«Зрабіце, каб не дайшло да стрэльбаў...»

Стварэнне Садружнасці ўсяліла ў людзей надзею, што наша грамадства не скоціцца да крывавай катастрофы

Як вядома, спачатку вестка аб стварэнні Садружнасці была ўспрынята цэнтрам даволі холадна, нават варожа. Гэтыя ноткі адчуваліся і ў заяве Гарбачова. У ёй, дарэчы, Прэзідэнт былога СССР выказаўся за плебісцыт па пытанню аб лёсе Саюза, робячы тым самым намёк, што просты люд, наўрад ці адобрыць белавежскую ініцыятыву.

Але сёння ўжо відавочна, што Міхаіла Сяргеевіча ў чарговы раз падвяла прыхільнасць да старых схем, у даным выпадку — нежыццяздольнай нова-агароўскай канцэпцыі. Людзі ж убачылі ў стварэнні Садружнасці доўгачаканае святло ў канцы тунеля. Такі лейтматыў вялікай пошты, якая працягвае паступаць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.

«Цалкам падзяляем і падтрымліваем дзеянні кіраўніцтва Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па стварэнню новай супольнасці незалежных дзяржаў. Спадзявайцеся на нашу падтрымку», — такую тэлеграму даслалі супрацоўнікі кафедры гуманітарных дысцыплін Магілёўскага машынабудаўнічага інстытута.

«Мінск. Вярхоўны Савет. Станіславу Шушкевічу.

Ганаруся Вашай мужнасцю. Жадаю далейшых дзеянняў на карысць дзяржавы Беларусь. Мурашоў, г. Полацк».

«Віншую з цудоўным рашэннем дзяржаўнага пытання. Крылоў, г. Масква».

«Дзякуем за ратыфікацыю разумнага рашэння аб стварэнні Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Чакаем актыўных дзеянняў па паляпшэнню дабрабыту народаў. Рабічэнка, г. Валгадонск».

У тэлеграмах, пісьмах — не толькі віншаванні і падтрымка, але і надзея, вера ў тое, што знойдзена адзіная рэальная магчымасць спыніць працэс размежавання, зберагчы гістарычнае адзінства нашых народаў.

Адкрытым тэкстам

«У гэты цяжкі для Айчыны час стварэнне Садружнасці стане вяхой на шляху ўмацавання адзінства народаў. Славяне — толькі частка народаў нашага агульнага дома. Заканамерна, што менавіта яны адкрываюць дарогу свабоднаму нацыянальнаму развіццю для ўсіх, аб'яднанню людзей на карысць Айчыны. В. Кланаў, Прэзідэнт Міжнароднага фонду славянскай пісьменнасці, г. Масква».

Часам радкі не вызначаюцца вытанчанасцю стылю, але адчуваецца — ідуць ад сэрца: «Паверым у Вашу рашучасць. Хопіць гнуцца. Трымайце гонар рэспублікі і свой. Зрабіце, каб не дайшло да стрэльбаў. З павагай — У. Мяжэвіч, Аксакаўшчына».

«Калі мы зараз не знойдзем агульнай мовы і разыдземся па нацыянальных кватэрах, замест таго каб аб'яднаць намаганні і выжыць пасля Чарнобыля,— гэта будзе яшчэ большай катастрофай, чым чарнобыльская. Заклікаю аб'яднацца ўсім у барацьбе з агульным ворагам — голадам, хваробамі, палітычным хаосам, безгаспадарчасцю, злачыннасцю...»— радкі з пісьма жыхара г. Ліды К. Рахманава.

«Дзень 8 снежня 1991 года прапаную зрабіць дзяржаўным святам і назваць яго Днём падзякі грамадскасці славянскім народам. М. Кузняцоў, Урал».

Агульную думку мноства тэлеграм, паштовак, лістоў, дасланых у адрас Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, можна выказаць, бадай, тэкстам тэлеграмы, атрыманай з Варкуты:

«Варкуцінскі гарадскі рабочы камітэт вітае стварэнне Садружнасці. Выказваем пратэст супраць склікання З'езда народных дэпутатаў краіны. Гэты орган канчаткова страціў давер народа. Правядзенне рэферэндуму лічым немэтазгодным. Хопіць парламенцкаму прэзідэнту былога Саюза навязваць сваю волю незалежным рэспублікам...»

Вядома, пошта не можа прэтэндаваць на дакладны сацыялагічны зрэз грамадскай думкі. І ўсё ж яе тон яскрава сведчыць, што заклік, які прагучаў у Белавежскай пушчы, адгукнуўся разуменнем і шырокай падтрымкай мільёнаў і мільёнаў людзей. І гэта зразумела, бо ўжо абрыдла бясконцае пустазвонства палітычнай вярхушкі старога цэнтра, невыносным стала сціскаючае абцугамі сэрца прадчуванне крывавай катастрофы.

Так што зараз, напэўна, трэба не марнаваць час і сілы на сумніцельныя плебісцыты, а пастарацца на хвалі гэтай падтрымкі і надзеі як мага хутчэй і больш рашуча праравацца праз дрыгву хаосу да сапраўды гарманічнай і раўнапраўнай Садружнасці нашых народаў.

Людміла КЛАСКОЎСКАЯ.

Згулялі ў рынак

Сярод акцыянерных таварыстваў у Беларусі хутка з'явіцца яшчэ адно — АТ «ГАЗПРАМ» адкрытага тыпу на базе існуючага цяпер дзяржаўнага прадпрыемства «Захадтрансгаз».

Ідэя стварэння акцыянернага таварыства з'явілася ў «Захадтрансгазе» яшчэ раней, але канчаткова афармілася пасля праведзеных тут дзелавых гульняў па распрацоўцы розных варыянтаў уваходжання ў рынак. У выніку кіраўніцтву прадпрыемства было прадстаўлена шэсць варыянтаў гаспадарчай стратэгіі ў новых умовах, а таксама адпаведныя арганізацыйныя структуры. Пасля абмеркавання ўсіх гэтых варыянтаў лепшай была прызнана менавіта ідэя АТ. Акцыянерны капітал у ім можа стаць дадатковай крыніцай інвестыцый, якія неабходны для развіцця. Продаж жа інвестыцый высокарэнтабельным структурам у значнай ступені абароніць прыбытак прадпрыемства і яго ўклады ў сацыяльную сферу ад інфляцыі, тэмпы якой, паводле прагнозаў спецыялістаў, у наступным годзе не зменшацца. Намечана прыцягнуць у АТ замежны капітал. Каля 20 працэнтаў акцый плануецца прадаць прыватным асобам.

Сыгралі на прадпрыемстве ў рынак (а ў гэтай гульні прынялі ўдзел каля 60 чалавек з кіраўніцкіх структур) па ініцыятыве генеральнага дырэктара У. Свірыдзенкі. Непасрэдным жа арганізатарам выступала Вышэйшая школа менеджэраў пры спецыяльным факультэце перападрыхтоўкі кадраў Беларускай політэхнічнай акадэміі. (Як адзначыў дэкан факультэта Л. Жаўтанога, падобныя ўрокі менеджменту былі дадзены таксама на ДПЗ-11, МТЗ і іншых мінскіх прадпрыемствах, а таксама Волжскім аўтамабільным). А праводзіліся гульні ў Клайпедзе, якая таксама трапляе пад юрысдыкцыю «Захадтрансгазу». Прычым удзельнічалі ў іх і прадстаўнікі з прыбалтыйскіх дзяржаў, што, між іншым, пацвярджае наступны факт: эканамічныя сувязі заўсёды мацней за палітычныя.

І. АЛЯКСАНДРАЎ.

ПАСТАНОВА Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
АБ НАЗНАЧЭННІ МІНІСТРА ПА СПРАВАХ АБАРОНЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Назначыць міністрам па справах абароны Рэспублікі Беларусь Чауса Пятра Рыгоравіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С. ШУШКЕВІЧ.

11 снежня 1991 г. г. Мінск.

ФАКТ

«НЕБЯСПЕЧНАЯ» ЖАНЧЫНА

Упершыню на пасаду кіраўніка англійскай службы бяспекі (МІ-5) назначана жанчына. Стэла Рымінган, так яе завуць, з'яўляецца намеснікам генеральнага дырэктара МІ-5 і будзе атрымліваць аклад у 77.500 фунтаў стэрлінгаў у год.

ЦЫВІЛЬНЫЯ КАНТАКТЫ ПА ВАЕННАЙ СЕТЦЫ

Германская фірма «Тэлеком» мае намер набыць за 150—200 мільёнаў марак савецкую ваенную тэлефонную сетку, якая звязвае былую ГДР з Савецкім Саюзам. Аб гэтым паведаміў штотыднёвік «Шпігель». Як указвае часопіс, гэта дазволіць не толькі палепшыць тэлефонную сувязь у самой Усходняй Германіі, але і значна аблегчыць кантакты па тэлефоне з савецкімі рэспублікамі.

І БУШАМ НЕЗАДАВОЛЕНЫ

Папулярнасць прэзідэнта ЗША Джорджа Буша ўпершыню за гады яго прэзідэнцтва ўпала ніжэй за адзнаку 50 працэнтаў. Пра гэта сведчаць апублікаваныя вынікі апытання, праведзенага па заказу тэлекампаніі Эй-Бі-Сі і газеты «Вашынгтон пост».

Толькі 47 працэнтаў амерыканцаў выказалі агульнае задавальненне дзейнасцю Буша на пасадзе прэзідэнта. 50 працэнтаў выставілі яму нездавальняючую ацэнку, астатнім цяжка было выказаць пэўную думку наконт гэтага.

СВАІХ ПАВЫЛЕЧВАЛІ ЎЖО!

Адразу 14 біяэнергатэрапеўтаў, якія прыехалі з Украіны, давалі на мінулым тыдні сеансы ў польскім горадзе Пшэмыслі. Нашэсцем новых «кашпіроўскіх» з былога Савецкага Саюза назвала гэты факт газета «Кур'ер польскі».

ЦІШЭЙ ЕДЗЕШ, ДАЛЕЙ БУДЗЕШ

Аўтацягач з ядзерным палівам пацярпеў аварыю і загарэўся на шашы ў амерыканскім горадзе Спрынгфілд (штат Масачусетс). Паводле паведамлення ўлад, небяспечны груз застаецца ў стальных кантэйнерах і пагрозы выкіду радыяцыі амаль няма. Гэты груз агульнай вагой каля 5 тон накіроўваўся з прадпрыемства кампаніі «Джэнерал электрык» на атамную электрастанцыю.

ЁСЦЬ УСЁ І НАВАТ САМАГОН

СТАКГОЛЬМ. Самагонаварэнне становіцца распаўсюджанай з'явай у Швецыі. У Мальма — трэцім па велічыні горадзе краіны паліцыя кожны тыдзень арыштоўвае як мінімум аднаго чалавека за незаконны выраб моцных спіртных напіткаў у хатніх умовах. Прыкладна 10 працэнтаў арыштаваных — жанчыны. Толькі за апошнія шэсць месяцаў на разгляд судовых органаў горада паліцыя прадставіла 34 справы аб канфіскацыі самагонных апаратаў рознай магутнасці.

ХОЧАЦЕ ПАТЭЛЕФАНАВАЦЬ КАРАЛЕВЕ! КАЛІ ЛАСКА!

КАПЕНГАГЕН. Цяпер дазваніцца да кіраўніка Дацкай дзяржавы каралевы Маргрэтэ II будзе значна прасцей. Раней гэта праблема была выклікана тым, што даволі цяжка было вызначыць, у якім з чатырох сваіх замкаў яна знаходзіцца. Цяпер устаноўлены адзіны тэлефонны нумар для ўсіх рэзідэнцый Маргрэтэ II — 33-40-10-10.

(Па матэрыялах ТАСС і друку).

ФАКТ ФАКТ

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

Чытач просіць слова

ДЗЯКУЙ, ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ!

Я — мнагадзетная маці, гадую чатырох хлопчыкаў і дзяўчынку. Шмат гадоў наша сям'я выпісвае вашу газету. Яна нам вельмі падабаецца. А сёння ўпершыню адважылася сама напісаць вам — расказаць пра добрых і чулых людзей, з якімі давялося нядаўна сустрэцца. У гэты неспакойны час, калі большасць людзей клапоціцца толькі аб сваім дабрабыце і зусім не думае аб патрэбах блізкага, дабрыня і спагада на справе, а не на паперы, асабліва кранае.

Усяго адзін раз давялося мне пагутарыць па тэлефоне з работнікам камітэта «Дзеці Чарнобыля» Уладзімірам Іосіфавічам Галынскім аб здароўі маіх дзяцей. І неўзабаве нас забяспечылі вітамінамі, якіх днём з агнём не знойдзеш у аптэках і якія вельмі патрэбны пры адсутнасці ў магазінах садавіны і агародніны і высокіх рынчных цэнах.

Ад такіх добрых чалавечых адносін робіцца цяплей на душы, бо адчуваеш, што ты не пакінуты сам-насам са сваімі бедамі. Дзякуй вам, добрыя людзі, і нізкі паклон.

Валянціна ЛАПУЦІНА,
мнагадзетная маці.

г. Магілёў.

ГАПАК... ВАКОЛ ТЭЛЕВІЗАРА

Добры дзень, паважаная рэдакцыя «Звязды»! Хоць ваша газета на беларускай мове, я яе вельмі люблю чытаць. Але справа не ў гэтым. Даўно збіраўся звярнуцца да вас за дапамогай. Мне не зразумела, чаму людзі, якія выпускаюць бытавую і іншую тэхніку (а яна цяпер вельмі дарагая), не цэняць сваёй фірмы, як гэта робяць японцы, амерыканцы, немцы. Наколькі ведаю, яны самі прыедуць, заменяць новы тэлевізар (калі ён раптам сапсаваўся), заплацяць за тыя дні, якія ён дрэнна працаваў ці не працаваў зусім. І яшчэ папросяць прабачэння.

Нашы ж «фірмачы», калі іх можна так назваць, прададуць той жа тэлевізар, возьмуць грошы, і хоць гарантыю даюць на 12 месяцаў (не тое, што японцы, — на 20 гадоў), а ён праз некаторы час ужо не працуе. Вось і я купіў за 1.200 рублёў тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ421 «Д» № 0110 15233 (кінескоп 61ЛК5Ц-1 № 053074) вытворчага аб'яднання «Гарызонт», што ў г. Мінску. Дата продажу значыцца 15 сакавіка 1991 г. А праз паўгадзіны пасля ўключэння ён стаў міргаць, потым пачало знікаць адлюстраванне. Смешна сказаць, але даводзіцца нагой шукаць месца на падлозе, дзе трэба моцна тупнуць, каб запрацаваў тэлевізар. А цяпер ужо і колер прапаў: замест розных колераў толькі зялёны. Зялёнае ўсё, нават тое, што павінна быць чырвоным ці сінім. Вось і глядзім каляровы тэлевізар як чорна-белы, але толькі ўжо не за 400, а за 1.200 рублёў. Выходзіць, мы заможна жывём.

Скажыце, што мне рабіць? Хачу яшчэ парэкамендаваць, каб параіліся з Сімферопальскім заводам, як там робяць свае тэлевізары «Фатон-747», які ў мяне ішоў з 1978 па 1991 год без рамонту і замены кінескопа. А пакуль хутчэй за ўсё давядзецца ўключыць той стары, які я захаваў, ведаючы, што новае не заўсёды лепшае. А гэты няхай забяруць і зробяць мне другі, я пачакаю, калі «Гарызонт» будзе працаваць, гэтак жа бездакорна, як сімферопальскі тэлевізар.

На жаль, майму «Гарызонту» да тых жа японскіх тэлевізараў далёка, як да гарызонту.

В. ШАПАВАЛАЎ.

г. Рагачоў.

ТАКІ ВОСЬ БАРТЭР!

Летась Савет Міністраў рэспублікі забараніў абмен таварамі, продаж якіх жыхарам нарміруецца, паміж рознымі прадпрыемствамі. Адначасова адпаведнымі загадамі Міністэрства гандлю і Белкаапсаюза ўстаноўлена, што тавары, пералічаныя ў талонах візітных картак, адпускаюцца ў асабістае карыстанне людзей пасля адабрання гэтых талонаў.

Аднак што назіраецца на справе? З-за неканкрэтнасці дзеючага заканадаўства прамысловыя прадпрыемствы вобласці (відаць, і рэспублікі таксама) адгружаюць за межы Беларусі нарміраваныя тавары згодна з тавараабменнымі аперацыямі, прычым нярэдка нераўнацэннымі. Потым гэтыя тавары прадаюцца на прадпрыемствах, арганізацыях і ўстановах сваім работнікам. Талоны ж пры гэтым не адбіраюцца і іх работнікі, такім чынам, ставяцца ў прывілеяванае становішча, бо маюць магчымасць набыць такі ж тавар яшчэ і ў гандлі. Прыкладаў можна прывесці процьму. Укажу толькі некаторыя.

Мясцовае вытворчае аб'яднанне мясамалочнай прамысловасці абавязалася паставіць другому аб'яднанню — швейнаму вытворчаму «Камінтэрн» абсталяванне, закупленае на валюту. І атрымала ад яго 5.138 адзінак швейных вырабаў, якія былі рэалізаваны сваім жа работнікам. Прычым 104 з іх (гэта ў асноўным мужчынскія касцюмы!) дасталіся апарату аб'яднання, дзе працуе 77 чалавек.

Зараз «Камінтэрн» плануе тавараабменныя аперацыі, якія наша служба лічыць неправамернымі. А менавіта: адгрузіць Гомельскаму акцыянернаму таварыству «Абзац», Мінскаму заводу халадзільнікаў, Гомельскай таварнай біржы «Брокер» вялікую колькасць сваіх вырабаў у абмен на іх тавары, будаўнічыя матэрыялы і дапамогу ў арганізацыі здзелак па продажу сыравіны, тэхналогій і г. д. на іншых таварна-сыравінных біржах краіны.

Возьмем Светлагорскае вытворчае аб'яднанне «Хімвалакно». І тут падобны малюнак. Яго калектыў атрымаў з Анапы пуцёўкі ў санаторыі, курорты і піянерскія лагеры на 275 тысяч рублёў, а адгрузіў туды палатна трыкатажнага і поліэфірнай ніткі на 763 тысячы рублёў. Аналагічна з Дагестана паступіла такіх пуцёвак на 21 тысячу рублёў, а пастаўлена туды тавараў на 37,6 тысячы рублёў.

Акрамя таго, для вырашэння асабістых і прыватных пытанняў сістэматычна адпускаюцца спартыўныя касцюмы, штаны, поліэфірнае трыкатажнае палатно розным прадпрыемствам і арганізацыям вобласці, дзе, як паказала праверка, гэтыя тавары прадаюцца без адабрання талонаў. Ужо атрымалі спартыўныя касцюмы Светлагорскі гарком камсамола (230), аддзел унутраных спраў Светлагорскага гаррайвыканкома (400), Гомельскі аўтарамонтны завод (1000), Гомельэнерга (950), Гомельская асацыяцыя «Гармонія» (200), аддзяленне чыгункі (100), камерцыйны цэнтр (50) і г. д.

Наша служба спрабавала ўздзейнічаць на работнікаў, якія парушаюць парадак рэалізацыі тавараў, накіроўвалі ў народныя суды матэрыялы для прыцягнення вінаватых да дысцыплінарнай адказнасці па Закону «Аб часовых мерах па абароне спажывецкага рынку Беларускай ССР», які не страціў сваёй сілы. Аднак кожны раз атрымлівалі ад варот паварот: маўляў, продаж нарміраваных тавараў з адабраннем талонаў павінен рабіцца ў гандлі, а не на прадпрыемствах і арганізацыях, дзе тавары атрымліваюць па бартэру.

Мы лічым, што на перыяд дзеяння вышэйпамянёнага закона, улічваючы цяжкую сітуацыю з пастаўкай насельніцтву тавараў, у яго неабходна ўнесці дапаўненне. А менавіта: каб усе прадпрыемствы, арганізацыі, установы, незалежна ад іх падначаленасці, прадавалі нарміраваныя тавары (у тым ліку і харчовыя) сваёй вытворчасці ці закупленыя недзе толькі пасля адабрання талонаў.

С. БАС,
начальнік упраўлення Дзяржаўнай інспекцыі па гандлю і абароне правоў спажыўцоў пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь у Гомельскай вобласці.

ЦАНА ГАЛАВАЦЯПСТВА

У народзе кажуць, што бяда адна не ходзіць, а за сабой другую водзіць...

Яшчэ ў снежні 1986 года ля станцыі Руміна Аршанскага раёна было распачата будаўніцтва базы мінеральных угнаенняў і ядахімікатаў для райсельгасхіміі.

Амаль за два гады на будоўлю затрацілі 276,6 тысячы рублёў. Але ад насельніцтва пайшлі скаргі ў райвыканком, раённую газету, пракуратуру аб тым, што гэты аб'ект узводзіцца ў зоне санітарнай аховы водазабора «Паўднёвы», што прывядзе да атручвання вады, неабходнай для насельніцтва Оршы, нітратамі і ядахімікатамі. Але раённыя ўлады не змаглі спыніць будаўніцтва. Справу перадалі ў Віцебскі аблвыканком. Была назначана камісія, якая дэталёва прааналізавала становішча і прыйшла да вываду аб неабходнасці спыніць будаўніцтва. І ў кастрычніку 1989 года аблвыканком прыняў рашэнне аб яго спыненні і пакаранні вінаватых. Справу перадалі ў абласную пракуратуру.

Там сяк-так правялі праверку, зафіксавалі факты безгаспадарчасці, нядбайнасці, абыякавасці да будаўніцтва экалагічна небяспечнага аб'екта ў санаторна-ахоўнай зоне водазабора. І што ж? Высветлілася, што такую добрую паслугу зрабілі кіраўнікам раённага аб'яднання «Сельгасхіміі» работнікі Аршанскай райсанэпідстанцыі (зараз раённы цэнтр гігіены і эпідэміялогіі). Вінаватым аказаўся і абласны цэнтр гігіены і эпідэміялогіі, які не адмяніў няправільнага рашэння сваіх падначаленых. У выніку галавацяпства і людзям, і гаспадарцы нанесена значная шкода, а народныя грошы вылецелі ў трубу. Абласная пракуратура прад'явіла іск аб кампенсацыі гэтых затрат.

Затым адбыўся суд, які вынес рашэнне аб спагнанні з Віцебскага абласнога і Аршанскага раённага цэнтраў гігіены і эпідэміялогіі неапраўдана выдаткаваных грошай на карысць раённага аб'яднання «Сельгасхіміі» ў суме 276,6 тысячы рублёў.

Як бачым, вінаватыя знойдзены. І зараз справа за тым, каб службовыя асобы вылажылі грошыкі з уласнай кішэні.

Георгій МАРОЗ.

г. Орша.

РЫНАЧНЫЯ КАРТКІ,

альбо Прывітанне ад развітога сацыялізму

Галоўнае ўжо ўсім вядома: лібералізацыя цэн адбудзецца 2 студзеня 1992 года. З новага года мы пачынаем новае жыццё ў новай сістэме цэнавых каардынат. Астатняе — дэталі.

Толькі якраз пра дэталі самы час пагутарыць больш падрабязна. Факт лібералізацыі цэн не павінен у нашых вачах засланяць механізм яе правядзення.

Мінчане даведаліся пра намер гарадскіх улад увесці карткі на прадукты харчавання, якія раней адпускаліся па талонах. Жорсткае нарміраванне пры свабодных цэнах — гэта вельмі дзіўна гучыць. Свабодная цана тым і адрозніваецца ад дырэктыўна занікажанай, што пры ёй тавар каштуе столькі, каб не расхоплівалася з дзікімі крыкамі ў нецывілізавана даўжэзных чэргах.

Але ўлады пайшлі яшчэ далей — вырашылі замацаваць усіх грамадзян за прадуктовымі крамамі па месцы іх жыхарства. Гэта сістэма будзе нагадваць даўнія часы прыгоннага права: пэўны набор прадуктаў чалавек зможа купляць толькі ў адным з магазінаў, дзе на яго будзе заведзена асобная картка з падрабязнай фіксацыяй пакупак. Вы толькі ўявіце сабе, што гэта будуць за чэргі! Усе будуць цярпліва чакаць, пакуль прадавец знойдзе картку грамадзяніна (мажліва, таксама яго жонкі і дзяцей), праверыць, што ён ужо набыў, а на што яшчэ мае права, адпусціць тавар і занатуе яго колькасць у той жа картцы. Прытым, скажам, крупы, масла, алей, яйкі звычайна прадаюцца ў розных аддзелах гастраномаў. Дык што, у кожным будзе асобная картка, ці яна прадугледжана адна і яе будуць насіць з аддзела ў аддзел? Цікава, хто канкрэтна вынайшаў гэту «зручную» сістэму забеспячэння насельніцтва прадуктамі? Паглядзець бы яму ў вочы... Ведаеце, я не здзівіўся б, каб раптам высветлілася, што гэты чалавек усё жыццё атаварваўся ў закрытых размеркавальніках і не разумее, як робяцца пакупкі ў звычайным гастраноме.

Побач з домам, дзе я жыву, ажно тры прадуктовыя крамы. І я ніколі не хаджу толькі ў адну, таму што практычна ніколі не здаралася так, каб у адным месцы аказаліся ўсе патрэбныя прадукты. Бо забеспячэнне магазінаў у нас вядзецца не зыходзячы з патрэб насельніцтва, а цалкам залежыць ад адносін раённага гандлёвага начальства да дырэктара. Таму ў адным магазіне ў аддзеле бакалеі адны ячныя крупы, у другім не знойдзеш мукі і доўгай вермішэлі, у трэцім масла заўсёды колерам і смакам нагадвае маргарын. А часам можна ўвогуле нічога каля дома не купіць, і тады трэба прабегчыся ў абедзенны перапынак па магазінах каля Дома друку. Сумна, але з новага года некалькі магазінаў ужо не аббяжыш. Ідзі ў свой адзіны, «законны», і бяры, што даюць, — тым больш, што патрапіш сюды пасля рабочага дня, калі засталося не так шмат (і ці засталося наогул?).

Перспектывы з «прыгонным магазінным правам» нас чакаюць невясёлыя. Гэта я магу прагназіраваць з вялікай доляй упэўненасці, бо даўно на ўласнай скуры зведаў, што гэта за радасць.

Калі ў мяне нарадзіўся сын, дзіцячая паліклініка прымацавала яго на набыццё дзіцячага харчавання да універсама «Заслаўе». Пашкадаваў я аб гэтым вельмі хутка. Калі ў дзіцячых аддзелах іншых магазінаў, дзе мне даводзілася бываць, дзіцячае харчаванне мелася пастаянна і некалькіх найменняў, то ў «Заслаўі» — аднаго-двух і эпізадычна. Апошні раз я атаварыўся там у сакавіку, прастаяўшы ў чарзе дзве гадзіны. Больш ні разу на садавінныя кансервы для дзяцей мне там натрапіць не прыйшлося. Затое ў гастраноме, скажам, па вуліцы Веры Харужай бачыў тыя кансервы вельмі часта, але не «мой» магазін. Такая вось «сацыяльная справядлівасць», на якую любяць спасылацца пры кожным сваім новым «вынаходстве» гандлёвыя чыноўнікі. І маштаб яе пашырыцца.

Не навіна ўжо і ўвядзенне з новага года на тэрыторыі рэспублікі купонаў, што прызначаны ахоўваць беларускі спажывецкі рынак. Наўрад ці купоны, якімі будзе забяспечана нейкая частка зарплаты працуючых, а таксама стыпендыі і пенсіі, «спрацуюць» лепш, чым уласная рэспубліканская валюта. Але кіраўнікі рэспублік Садружнасці на нядаўняй сустрэчы ў Віскулях вырашылі ў будучым годзе ад увядзення сваіх валют устрымацца.

Ну, добра, калі сапраўды з валютай трэба пачакаць, няхай пакуль што будуць купоны. Толькі навошта іх рабіць не шматразовага карыстання, а адрыўнымі аднаразоўкамі? Паперы ў Беларусі зашмат? І нават не ў паперы справа. Ужо на прыкладзе талонаў мы ведаем, як лёгка падрабляюцца гэтыя немудрагелістыя паліграфічныя «шэдэўры». У друкарнях, на ксераксах і іншымі спосабамі іх было безліч выраблена ўмельцамі для сябе, для сяброў і на продаж. Што перашкодзіць ім штампаваць купоны? Адказнасці практычна ніякай —гэта ж не грошы. Тым больш, што за тавары, атрыманыя па падробленых талонах-купонах, рублямі заплачана спаўна, фактаў крадзяжу няма, страт дзяржава не нясе.

У сістэме гандлю, як вядома, аднаразовыя талоны (а пасля 1 студзеня і купоны) ствараюць спрыяльную глебу для злоўжыванняў. Талоны ж у банк не здаюцца, яны знішчаюцца. А можна і не знішчаць, запусціўшы ў абарачэнне па другому разу. Прынамсі, у прэсе паведамлялася ўжо, з якой нядбайнасцю (ці выпадковай?) без сведак дзе-нідзе адбывалася працэдура знішчэння. Я сам аднойчы чуў у магазіне доўгія блытаныя тлумачэнні наконт таго, куды падзеліся з аддзела талоны на цукар. Прадаўшчыца сцвярджала, што ўсе талоны ў поліэтыленавым мяшку звaліліся ў бочку з алеем, потым былі раскладзены на прасушку на двары, адкуль іх некуды выкінула прыбіральшчыца і г. д. З гэткай жа доказнасцю яна магла распавядаць аб крадзяжы талонаў на цукар зялёнымі пілотамі НЛА.

Ці здолее аднаразовы адрыўны купон стаць сур'ёзнай перашкодай на шляху махінацый з дэфіцытам, паспрыяць напаўняльнасці ледзь жывога рубля, стрымаць інфляцыйныя працэсы? Ёсць сумненні.

Ці стабілізуюць спажывецкі рынак адпушчаныя на волю, «лібералізаваныя» цэны больш чым на месяц-паўтара? Наўрад ці гэта магчыма без прыватызацыі гандлю і прамысловасці, а ва ўмовах дзяржманапалізму «лібералізацыя» не мае іншага значэння, апрача шалёнага росту і хутчэйшага раскручвання інфляцыйнай спіралі.

Вазьму на сябе смеласць выказаць здагадку, што мае сумненні падзяляюць і ўлады. Інакш не прымацоўвалі б нас да магазінаў і не саджалі на карткі. Паўтаруся: рынак і нарміраванне — рэчы несумяшчальныя, і гандаль па картках на свабодныя цэны ў магазінах дзяржсектара гучыць гэтак жа смешна, як у свой час свабодныя выбары з адной кандыдатуры пры развітым сацыялізме.

Аляксандр БЯРСУДСКІ.

Міністэрства адукацыі папярэджвае...

У апошні час у сродках масавай інфармацыі рэспублікі пачалі паяўляцца аб'явы аб правядзенні набору на вучобу ў недзяржаўныя навучальныя ўстановы. Называецца размер платы за навучанне, паведамляецца, што пасля заканчэння ўстаноў іх выпускнікам выдаецца дыплом дзяржаўнага ўзору. І, вядома ж, гарантуецца высокі ўзровень падрыхтоўкі спецыялістаў.

Як ставіцца да такіх аб'яў, наколькі ім можна верыць? Адказаць на гэта пытанне карэспандэнт БЕЛТА папрасіў намесніка міністра народнай адукацыі рэспублікі Георгія БУТРЫМА.

— У адпаведнасці з Законам «Аб адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь» наданне ўстановам статуса навучальных аднесена выключна да кампетэнцыі нашага міністэрства. Законам вызначаны парадак стварэння вышэйшых, сярэдніх спецыяльных і сярэдніх навучальных устаноў, патрабаванні да іх. Аднак пакуль яшчэ ў міністэрства не паступала ніякіх дакументаў аб арганізацыі недзяржаўных навучальных устаноў. І мы не можам несці адказнасць за тое, як у іх вядзецца навучальны працэс, за метадычнае забеспячэнне навучання, якасць выкладання.

Неабходна таксама папярэдзіць, што на асоб, якія вучацца ў недзяржаўных вышэйшых і сярэдніх спецыяльных установах, не распаўсюджваецца парадак адтэрміноўкі ад службы ва Узброеных Сілах, а дакументы, якія выдаюцца выпускнікам, не могуць разглядацца на ўзроўні дзеючых дакументаў аб адукацыі.

Ало, з Новым годам!

Дылему — вусна ці пісьмова павіншаваць родных і блізкіх з Калядамі і Новым годам — вырашаюць цяпер жыхары мікрараёна Кавалёва ў Брэсце. Напярэдадні свята сувязісты здалі тут новую АТС на пяць тысяч абанентаў. Адначасова ў горадзе часткова ўводзяцца шасцізначныя нумары. Такім чынам з іншых гарадоў саміх брастаўчан, чые тэлефоны пачынаюцца на адзінку, двойку і чацвёрку, цяпер можна павіншаваць, набраўшы спачатку яшчэ адну «4».

Як справы, служба?

Рыдлёўкі ў салдацкіх пятліцах...

Мы ўсё скардзімся на нікчэмны айчынны навуковы патэнцыял, з зайздрасцю глядзім на тэхнічныя цуды японцаў і амерыканцаў, а самі не ведаем, што ў нас створаны бездакорныя робаты, ды не нейкага там пятага або шостага пакалення, а семдзесят чацвёртага! Але калі за «бугром» разнастайныя канструктарскія бюро ў поце чала працуюць над тым, каб у рэшце рэшт цалкам аўтаматызаваць вытворчасць, мы вырашаем гэту праблему іншым шляхам: скідваем нашы гаспадарчыя клопаты на салдацкія спіны.

Цяжка нават падлічыць, колькі канкрэтна тысяч паверхаў жылых дамоў, устаноў узведзена рукамі самай таннай у свеце рабочай сілы, колькі цэнтнераў бульбы, капусты, морквы ўбрана з палёў нашых гаспадарак людзьмі з пагонамі, колькі тон вугалю, цэменту, шлаку, пяску перапапачана імі ж на чыгуначных станцыях... Так, гэта наша армія, якой самы раз мець на пятліцах не танкі і гарматы, а лом і рыдлёўку. Сёння мільённае войска наогул заспета знянацку: якія рубяжы і ад каго ахоўваць, пад якімі сцягамі і каму прысягаць на вернасць? Зарастаюць бур'янам палігоны, іржавеюць пад адкрытым небам тыя ж танкі і гарматы. Зацягнуўся пераходны перыяд. А што ж асабовы састаў? У большасці сваёй салдат можна ўбачыць на агароднінасховішчах, на базах, карацей кажучы, там, дзе патрэбна безадмоўная рабочая сіла.

Не губляюць дарэмна часу і камандзіры. Яно і зразумела — многія пачалі з асцярогай заглядваць у дзень заўтрашні і, не бачачы цікавых перспектыў, імкнуцца хоць неяк перастрахавацца. Як? Ну, напрыклад, пабудаваць дачу, гараж. І крыміналу ў гэтым, вядома ж, няма. Зразумела і тое, хто менавіта будзе весці такую будоўлю — вядома ж, падначаленыя салдаты. Кансенсус дасягаецца проста: афіцэр задаволены паслухмянымі работнікамі, салдат — магчымасцю вырвацца за межы вайсковай часці і змяніць абрыдлы рацыён салдацкай сталоўкі. Усе задаволеныя — усе смяюцца. Праўда, не заўсёды. Не смяецца той, хто ад гэтага пакутуе.

Такі выпадак здарыўся ў Мінску, па вуліцы Скарыны, дзе размешчаны гаражы для ўласнага транспарту грамадзян. Аднаго разу аўтааматары са здзіўленнем убачылі, што тэрыторыя аказалася ў кальцы... ваеннай тэхнікі. Сама сабой узнікла думка аб акупацыі. На шчасце, высветлілася, што гэта афіцэр Савецкай Арміі капітан С. вырашыў узвесці сабе гараж. Праўда, як гэта і стасуе ваеннаму чалавеку —з рызыкай для сябе і іншых. Справа ў тым, што асноўная частка пабудоў знаходзіцца на ўзгорку з крутым схілам. Менавіта тут, у лагчыне, і распачаў кіпучую дзейнасць армейскі бос. Лес сякуць—трэскі ляцяць, гэта па-першае. У імгненне маляўнічы куток зямлі быў ператвораны ў бруднае месіва. Акрамя таго, у парыве энтузіязму быў зроблены... падкоп пад асноўны гаражны масіў, што ў сваю чаргу стварыла пагрозу апоўзня. Але ўсё гэта не цікавіць «свабоднага прадпрымальніка». Дзе не прайшла тэхніка, узброіўшыся рыдлёўкамі і ламамі, пайшоў пяхотны дэсант.

Такі ход падзей, вядома, ніяк не задавальняў тых, пад каго капалі. Ад капітана С. пачалі патрабаваць прад'яўлення дазволу на будаўніцтва. Як той ні пераконваў, што яно ёсць, прадстаўнік улады, што прыбыў на месца, паставіў кропкі над «і»: у ваеннага разгулялася ўяўленне. Зараз гэтай справай займаецца міліцыя. Да такіх вось безвыніковых гульняў прыводзіць занадта вялікая самаўпэўненасць. Відаць, не здолеў знайсці афіцэр мяжу паміж сваёй службай, дзе менавіта ён «качае правы», і цывільным бокам жыцця, дзе прыходзіцца ведаць меру свайго «я». Самадзейнасць у даным выпадку караецца.

А тым часам жыццё не стаіць на месцы. «Брытагаловыя» па-ранейшаму актыўна ўдзельнічаюць у масавым спаборніцтве па пераносу цяжараў, упэўнена займаючы першае месца, актыўна вырашаюць праблему будаўніцтва на вытворчасці і ў «прыватным сектары» сваіх камандзіраў. А ў часці? З надыходам зімы і з першым снегам падваліла работы і тут: масавая і ўдарная ўборка снегу, ювелірная работа па яго сціртаванню абапал дарогі ідэальна правільнымі геаметрычнымі фігурамі. І можаце быць упэўненымі — халтура не пройдзе...

Ігар КАРНЕЙ.

Стаўка на гарызантальныя сувязі

Аб забеспячэнні рэспублікі матэрыяльнымі рэсурсамі на 1992 год

Эканамічная абстаноўка ў Рэспубліцы Беларусь у бягучым годзе складваецца пад моцным уздзеяннем становішча ў іншых рэгіёнах, ва ўмовах парушаных сувязей і зніжэння аб'ёмаў вытворчасці.

Забяспечанасць рэспублікі ўласнымі сыравіннымі рэсурсамі: у нас здабываецца 2 млн. тон нафты, а перапрацоўваецца 39 млн. тон у год (толькі для патрэб рэспублікі неабходна 30 млн. тон); выпускаемы пракат чорных металаў забяспечвае нашы патрэбнасці на 7 працэнтаў, цэмент — на 26, дзелавая драўніна — на 44, алей — на 14, цукар — на 61; каменны вугаль, бавоўна, воўна, кальцыніраваная сода і многія іншыя сыравінныя рэсурсы завозяцца ў рэспубліку поўнасцю; неабходна закупляць штогод да 4 млн. тон збожжа.

У рэспубліцы распрацаваны і рэалізуюцца канкрэтныя праграмы па змяншэнню залежнасці ад паставак з-за яе межаў. Важнейшымі напрамкамі работы з'яўляецца павышэнне тэхнічнага ўзроўню прадукцыі, яе канкурэнтаздольнасці, стварэнне сумесных прадпрыемстваў у іншых рэспубліках і ў Беларусі з выкарыстаннем іх сыравінных рэсурсаў і нашых інвестыцый. Напрыклад, у РСФСР ствараюцца сумесныя прадпрыемствы па нарыхтоўцы і перапрацоўцы драўніны, сумесна з Кыргызстанам намячаецца будаўніцтва камвольна-прадзільнай і бавоўнапрадзільнай фабрык у гэтай рэспубліцы з пастаўкай 50 працэнтаў прадукцыі ў Беларусь.

Пры адсутнасці цэнтралізаванага матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння асаблівую значнасць набылі гарызантальныя сувязі з іншымі рэспублікамі. Гэта работа была пачата яшчэ ў 1990 годзе. Неабходна мець на ўвазе, што ў агульным аб'ёме ўвозімай у рэспубліку прадукцыі па міжрэспубліканскаму абмену на долю РСФСР прыпадаюць 64 працэнты, Украіны — 19. На ўсе астатнія адпаведна — 17 працэнтаў.

З РСФСР мы атрымліваем поўнасцю нафту і прыродны газ, 60 працэнтаў каменнага вугалю, 55 — пракату чорных і вялікую колькасць каляровых металаў, стальныя трубы, дзелавую драўніну, хімічную прадукцыю, сыравіну для хімічнай прамысловасці і іншых галін, машыны і абсталяванне, цэмент, рыбу, іншыя тавары народнага спажывання і прадукцыю вытворча-тэхнічнага прызначэння. У РСФСР з Беларусі адпраўляюцца машыны і абсталяванне, кабельная прадукцыя, шыны, хімічныя валокны і ніткі, мінеральныя ўгнаенні і хімічная прадукцыя, мясныя і малочныя прадукты, бульба, тавары народнага спажывання. Названыя рэсурсы, акрамя харчовых, пастаўляюцца і ва ўсе іншыя рэспублікі.

З Украіны паступаюць чорныя і каляровыя металы, стальныя трубы, каменны вугаль, цэмент, хімічная прадукцыя, машыны і абсталяванне, алей, цукар, з Узбекістана і Туркменіі — бавоўна, алей, сыравінныя рэсурсы, з Казахстана — збожжа, каляровыя металы, з Рэспублікі Малдова — цэмент, алей, пладоваагародніннная прадукцыя, вінаматэрыялы і тытунёвая сыравіна, з Рэспублікі Кыргызстан — каляровыя металы, воўна, пража, тканіна, вінаматэрыялы, агародніна, цыбуля, часнок, тытунёвая сыравіна, з Азербайджана — каляровыя металы, пладоваагародніннная прадукцыя, вінаматэрыялы, тытунёвая сыравіна і г. д.

У бягучым годзе вялася карпатлівая работа з адпаведнымі органамі РСФСР і іншых рэспублік па ўзгадненню аб'ёмаў узаемных паставак. Аб'ёмы паступленняў рэсурсаў з РСФСР па канкрэтных іх відах для ўсіх прадпрыемстваў і арганізацый Беларусі ў цэлым складаюць на 1992 год 70—90 працэнтаў да ўзроўню 1990 года.

Дасягнута дамоўленасць у Міністэрстве эканомікі і фінансаў РСФСР аб тым, што звыш узгодненых квот будуць выдавацца ліцэнзіі на вываз прадукцыі з РСФСР па тавараабмену на ўзаемавыгадных умовах. На ўзроўні ўрадаў будзе кантралявацца толькі каля 130 назваў важнейшых відаў рэсурсаў. Пагадненнямі з РСФСР і іншымі рэспублікамі прадугледжваецца захаванне існуючых паставак па ўсіх відах рэсурсаў у адпаведнасці з аб'ёмамі іх вытворчасці ў 1992 годзе.

Калі ацэньваць пастаўкі прадукцыі ў бягучым годзе ў дзеючых цэнах, то практычна з усімі рэспублікамі, уключаючы і РСФСР, мы маем станоўчы баланс, а з Украінай аб'ёмы прыкладна збалансаваны. У ходзе работы з рэспублікамі прымаюцца меры па выраўноўванню ўзаемных паставак. Разам з тым, папярэднія разлікі паказваюць, што ў сусветных цэнах намячаемыя на 1992 год аб'ёмы паступленняў прадукцыі і тавараў з РСФСР у Беларусь перавышаюць наш сустрэчны вываз. Гэта выклікана высокім узроўнем сусветных цэн на сыравінныя рэсурсы і нізкімі цэнамі на тавары народнага спажывання.

На сённяшні дзень падпісаны Дагавор аб прынцыпах эканамічнага супрацоўніцтва паміж прадпрыемствамі і арганізацыямі Рэспублікі Беларусь і Украіны, адпаведныя пагадненні з Узбекістанам, Малдовай, Кыргызстанам, Азербайджанам, Казахстанам, Таджыкістанам. З Туркменіяй гэта работа завяршаецца. Засталіся Літоўская і Латвійская Рэспублікі, з якімі вядзецца неабходная падрыхтоўчая работа, а таксама Арменія, Грузія і Эстонія.

У цэлым па рэспубліцы рэсурсы на 1992 год складваюцца ў наступных аб'ёмах: нафты паступіць 30 млн. тон (у тым ліку па дзяржзаказу 25) супраць прынятых да пастаўкі ў 1991 годзе 38,5 млн. тон, прыроднага газу — адпаведна 16,4 і 15,8 млрд. куб. метраў, звадкаванага — 403 і 394 тыс. тон, пракату чорных металаў—2.245 і 2.879 тыс. тон, цэменту — 3.327 і 3.458 тыс. тон, труб стальных — 329 і 418 тыс. тон, дзелавой драўніны па завозу 2.150 і 2.125 тыс. куб. метраў, кальцыніраванай соды 88 і 75,4 тыс. тон.

Урад Рэспублікі Беларусь прыняў пастанову, якой зацверджаны парадак арганізацыі матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння народнай гаспадаркі на 1992 год. Узгодненыя аб'ёмы ўзаемных паставак прадукцыі (квоты) паведамляліся рэспубліканскім міністэрствам для давядзення адпаведных квот спажыўцам і заключэння дагавораў. Прычым квоты па дзяржаўнаму заказу павінны прымацца прадпрыемствамі іншых рэспублік без запатрабавання сустрэчных паставак.

Неабходна заўважыць: не ўсё так проста ў гэтай справе. На многіх прадпрыемствах пакуль што няма яснасці з забеспячэннем сыравіннымі і іншымі рэсурсамі, камплектуючымі вырабамі. Але, думаецца, добра наладжаныя эканамічныя ўзаемаадносіны з РСФСР, Украінай і іншымі рэспублікамі дадуць магчымасць вырашыць пытанні матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, стануць асновай для работы прадпрыемстваў і арганізацый.

А. САЛОДКІН,
начальнік упраўлення рэгіянальных сувязей і матэрыяльных рэсурсаў апарату ўрада Рэспублікі Беларусь.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

КАМУ СТЫПЕНДЫЯ

Стаўшы самастойным, незалежным ад былога цэнтра, Беларускі фонд культуры не адмовіўся ад традыцыі правядзення конкурсаў.

— Толькі што праўленне зацвердзіла новае палажэнне аб творчым спаборніцтве на званне стыпендыята БФК у 1992 годзе, — гаворыць намеснік старшыні Беларускага фонду культуры Валерый Скварцоў. — Удзельнічаць у конкурсе на права атрымліваць такую стыпендыю могуць навучэнцы і студэнты, члены творчых саюзаў і ўдзельнікі мастацкіх калектываў, не старэйшыя за 35 гадоў, якія вышлюць у адрас фонду па вуліцы Янкі Купалы 17/30 у Мінску неабходныя дакументы. Каб падтрымаць маладыя таленты, мы будзем выплачваць стыпендыю незалежна ад таго, ці мае чалавек іншыя даходы.

Застаецца толькі дадаць, што ў Фондзе культуры будуць рады пісьмам і званкам па тэлефоне **29-34-24.**

Цэны — іхнія, сервіс — наш

БРЭСТ. **(Ю. Фёдарава).** Прадаваць бензін за долары, маркі, а таксама іншую цвёрдую валюту ў горадзе вось-вось пачнуць. Для гэтых мэт абсталёўваецца адна з вялікіх запраўчных станцый, якая знаходзіцца на шляху міжнародных транзітных маршрутаў.

Цэны на паліва будуць прыкладна такія ж, як і ва ўсіх еўрапейскіх краінах. Праўда, іншых паслуг станцыя прапаноўваць не будзе: тут не намячаецца адкрыць кафэ-бістро або нават маленькі магазінчык.

Сумесна з брэсцкай міліцыяй прымаюцца меры па надзейнай ахове «доларавай» запраўкі.

«КУПОНЫ ДА ДАСТАТКУ НЕ ПРЫВЯДУЦЬ...»

Апублікавана пастанова ўрада Беларусі аб дадатковых мерах па абароне спажывецкага рынку рэспублікі, адным з пунктаў якой прадугледжваецца ўвядзенне купоннай сістэмы разлікаў за тавары. Наколькі гэтыя меры акажуцца эфектыўнымі — пакажа час. Прынамсі, работнікі Саўміна спрабуюць пераканаць нас у іх эфектыўнасці. А што думае народ?

Сяргей МІНКОЎ, інжынер:

— Які там рынак? Памятаеце, як уводзілі візітныя карткі — колькі было шуму? А што атрымалася... У маёй візітцы выразаны за год толькі адзін талон — неяк летам удалося купіць прыёмнік «Акіян». Трэба зразумець, што абараняць нам ужо няма чаго, ніякія купоны не выратуюць. Уключыце ў любы момант тэлевізар: біржы, брокерскія канторы... Увесь тавар там, у магазін жа для яго дарога закрыта. І я больш чым упэўнены, што сітуацыя не зменіцца ў бліжэйшым будучым.

Ігар ШУМЕЙКА, навуковы супрацоўнік:

— Навошта паўтараць чужыя памылкі? На Украіне сёлета была ўведзена купонная сістэма. Нешта не відаць, каб гэта ім дапамагло. Тое самае будзе і ў нас. Прамысловасці прапанаваць ужо няма чаго — усё ідзе па бартэрнаму абмену, а калі і з'яўляецца што ў магазінах, то, каб купіць, трэба траціць шмат рабочага часу. Так што, па-мойму, нічога не атрымаецца з гэтых купонаў, акрамя аднаго: ствараецца бачнасць, што ўрад працуе...

Аляксандр ТЫШКЕВІЧ, Смаргонскі раён:

— Адзінае выйсце ў такой сітуацыі, як я думаю, узяць крэдыты ў замежных дзяржаў і зрабіць закупку вялікай колькасці прамысловых і прадуктовых тавараў, увёўшы пры гэтым нацыянальную валюту. Тады масавага вывазу тавараў за межы рэспублікі не будзе, а беларуская валюта набудзе вагу. Наша ж прамысловасць атрымае час для стварэння запасу, прычым будзе імкнуцца да выпуску канкурэнтаздольных тавараў, а не абы-чаго. Па такім шляху пайшла Польшча, так зараз робяць прыбалтыйскія краіны. З'ездзіце, калі ўдасца, праз год у Літву, і вы ўбачыце, што і там прылаўкі будуць завалены, хай сабе і па высокіх цэнах, а ўсё ж жыць стане лягчэй. Вось так і нам трэба.

ТЫМ, ХТО ЗАГІНУЎ У БАЯХ З ФАШЫЗМАМ

Мемарыяльны ансамбль узведзены на месцы пахавання салдат арміі краёвай паблізу невялікай вёсачкі Мікулішкі Ашмянскага раёна недалёка ад беларуска-літоўскай граніцы. Тут яны загінулі ў баі з гітлераўцамі. Прозвішчы, а таксама падпольныя мянушкі больш чым дваццаці чалавек указаны на надмагільных бетонных крыжах, а на камяні-валуне прымацавана пліта з надпісам: «Салдатам 3-й і 6-й брыгад віленскай акругі, якія загінулі ў 1944 годзе».

Помнік, устаноўлены са згоды Саўміна Рэспублікі Беларусь, выраблены на сродкі і па ініцыятыве грамадскіх арганізацый Рэспублікі Польшча, а таксама саюза палякаў Літвы.

НАВАГОДНІЯ СВЯТЫ — ДЗЕЦЯМ

У наш цяжкі і трывожны час святы неяк адыходзяць на другі план. Але ж набліжаецца Новы год, які дзеці заўсёды чакаюць в асаблівым нецярпеннем. І мы не маем права пазбавіць іх радасці.

На арганізацыю навагодняга свята толькі прафсаюзы Мінска і вобласці выдзелілі больш як 1 мільён 300 тысяч рублёў. На гэтыя сродкі ўсе 136 тысяч школьнікаў беларускай сталіцы пабываюць на святочных спектаклях у Палацы спорту, дамах культуры прадпрыемстваў, атрымаюць навагоднія падарункі.

У Палацы спорту каля ёлкі будуць вадзіць карагоды таксама дзве тысячы дзяцей-сірот і 20 тысяч школьнікаў малодшых класаў з Мінскай вобласці.

Не забыты і малыя, якія з-за хваробы не змогуць удзельнічаць у вясёлых спектаклях. Да іх у бальніцы прыедуць Дзед Мароз і Снягурка.

Усе гэтыя запрашэнні да навагодняй ёлкі бясплатныя. Але ёсць магчымасць і за грошы набыць білеты на спектаклі ў Палац спорту, дзе дзяцей чакае Дзед Мароз.

Н. КАЧУБЕЕВА,
намеснік загадчыка аддзела савета аб'яднання галіновых прафсаюзаў Мінскай вобласці.

Два гады назад калектыў Мінскай фабрыкі мастацкіх вырабаў перайшоў на арэнду.

Сёлета фабрыка дасць прадукцыі амаль на 50 мільёнаў рублёў. Пасля паспяховага ўдзелу ў вельмі прадстаўнічай міжнароднай выстаўцы ў Маямі паступілі заяўкі з ЗША на закупку вырабаў мастакоў Мінскай вобласці.

На здымку: такія прыгожыя касцюмы шыюць на Мінскай фабрыцы мастацкіх вырабаў.

Фота Валерыя АЛЯШКЕВІЧА. (БЕЛТА).

НЕ ПАСПЕЛІ РАСПЛЮШЧЫЦЬ ВОЧЫ...

У кантэйнеры для смецця па вуліцы Русіянава знойдзены 2 трупікі нованароджаных. Язык не паварочваецца назваць жанчынай таго звера, што адважыўся на такі крок. Ідзе актыўны пошук злачынцы.

ЗАГАДКАВЫЯ ЗАБОЙСТВЫ

За мінулыя суткі ў рэспубліцы зарэгістравана 4 забойствы, тры з іх учынены злачынцамі ў нераскрытых пакуль што для следства абставінах.

Так, у Мінскай вобласці, на тэрыторыі вайсковай часці, [illegible] камандзіра рамонтна-транспартных майстэрань капітана Б. У гэты дзень ён дзяжурыў на аўтапарку. Высветлена толькі, што забітага [illegible].

У Барысаве [illegible].

Загадкавае забойства [illegible] у Мінску [illegible].

СМАЧНА ВАМ ЕСЦІ, ДЗЯДЗЕЧКІ-ЗЛАДЗЕІ

ВАЎКАВЫСКІ РАЁН. (А. Алегаў). Зараз многія жадаюць працаваць менш, а мець больш, хай і злачынным шляхам. Калі раней кралі каштоўныя рэчы, грошы, то зараз бяруць усё, што трапляе пад рукі. [illegible] невядомыя ноччу выкралі цукар, рыс, [illegible], пакінуўшы галоднымі школьнікаў.

Выпуск падрыхтавалі І. КАРНЕЙ, А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ, С. СУЛКОЎСКІ, І. ШЧУЧЭНКА. Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

МАРУ СІЛКУЕ «МАРА»

Канверсія

Месяц назад гэты фотаздымак абышоў амаль усе рэспубліканскія газеты. Дзіва што, тэлевізар «Мара», па размерах з аўтамабільны прыёмнік (16Х17Х6,5 см), сёння не мае аналагу ў краінах, якія «вылупіліся» з СССР! У рэдакцыю пасыпаліся пытанні: чаму ж гэты тэлевізарчык [illegible], калі можна будзе яго ўбачыць у сябе дома?..

Што ж, давайце спытаем там, дзе нарадзілася згаданае электроннае немаўлятка, а [illegible] з тымі, хто доўга маскіраваў абаненцкай скрынкай прадпрыемства, што называецца «Калібр».

[illegible] учарашнюю засакрэчанасць.

— У большасці сваёй нашы лічыльнікі — універсальныя, — тлумачыць загадчык планава-эканамічнага аддзела Мікалай Вабчок, — значыць, цывільныя прадпрыемствы бяруць тое, што і ваенныя. [illegible]

Спачатку на мінскай вуліцы Фабрыцыуса быў патэфонны завод, які з 1948 па 1954 год [illegible].

І па сённяшні дзень вымяральнікі — галоўны профіль аб'яднання, у якое, акрамя Мінскага, уваходзяць Старадарожскі механічны завод і на правах самастойнай юрыдычнай асобы Слуцкі завод радыёапаратуры.

— А што ж для ваеннага ведамства? — кіўне чытач на [illegible]

[illegible] Валерый Малочка.

— [illegible] на значна лепшую (лічбавую) ступеньчатую апрацоўку сігналаў. Аднавелна, важным напрамкам у нас сталі лічбавыя асцылографы. Адзначу С9-8, які цудоўна зарэкамендаваў сябе ў чарнобыльскай зоне. А С9-11 мае паласу прапускання ажно да 26 гігаГерцаў, унікальную магчымасць саматэставання і іншыя вартасці. Такое [illegible] было пад сілу толькі цэлай лабараторыі.

Аднак і абставіны, і час вымушаюць шырэй перапрафілёўвацца пад сучасныя запатрабаванні, хоць усё гэта вельмі няпроста.

І ўсё ж у наш нялёгкі час «Калібр» здолеў адшукаць партнёраў, каб пачаць асваенне выпуску дваццаці чатырох новых найменняў. Самы значны з іх — для забруджанай Чарнобылем рэспублікі прыбор «Мезон». [illegible] выяўляць нават нязначную прысутнасць радыенуклідаў у прадуктах, у вадзе. Прыбор не мае аналагаў у былым СССР. А набыць яго харчовым фабрыкам і сталовым можна без лішняй валакіты прама на заводзе! Наладзілі калібраўцы і выпуск вучэбных камп'ютэраў. А комплекс вылічальнай тэхнікі (КВТ) «Няміга» ўяўляе сабой 13 дысплеяў, падключаных да адзінага працэсара. Паставіць выкладчык, скажам, дыскету з праграмай па алгебры, і кожны з 13 навучэнцаў можа выклікаць [illegible] на свой экран неабходныя формулы, рашаць задачы любога ўзроўню цяжкасці, правяраць адказы. Лепшага памочніка настаўніку і не знайсці! Таму і абсталяваны ўжо «Нямігай» 430 класаў школ і 10 садкоў Беларусі. На многія дзесяткі КВТ робяць заказы Расія, Казахстан, Малдова... Але часам нашы чыноўнікі ад адукацыі па інерцыі навязваюць райана замежныя камп'ютэры, якія купляюць за тысячы такіх дэфіцытных долараў.

— Але галоўны конік, што павінен вывезці нас з крызісу, — гэта тавары народнага спажывання. Іх выпуск мы плануем павялічыць з 25 да 40 працэнтаў ад агульнага аб'ёму, — гаворыць В. Малочка.

Тут ужо змаглі арганізаваць даволі складаную вытворчасць вадка-крышталёвых індыкатараў, а на іх базе—шэраг тавараў — ад новых лічыльнікаў да цацак накшталт «Ну, пачакай!»

Адзін з электронных прыбораў даспадобы будзе турыстам, каб не заблудзіліся ў лесе, аўтамабілістам: памкнецца злодзей адкрыць машыну — адразу ў кішэні ўладальніка запікае маленькае прыстасаванне...

— Больш складана з нясвоечасова разрэкламаванай «Марай», — разводзіць рукамі майстар участка рэгуліроўкі і зборкі тэлевізараў А. Часнакоў.— Бо Львоўскі завод здольны пастаўляць нам толькі некалькі тысяч кінескопаў у год, і то з вялікімі перабоямі.

Праблему можна было б вырашыць, пабудаваўшы сваю, беларускую лінію па выпуску кінескопаў. А пакуль што даводзіцца чакаць. І, відаць, для простых грамадзян (не дзялкоў-ценевікоў) «Мара» сапраўды застанецца марай...

Алег ЮШКЕВІЧ,
пазаштатны кар. «Звязды».

Тайна за сямю пячаткамі

Таварныя рэсурсы, у прыватнасці таварныя рэсурсы Масквы, сёння з'яўляюцца найбольшай тайнай. Нават у параўнанні з архівамі КДБ. Пра гэта заявіла ў інтэрв'ю карэспандэнту ІС «Для всех» народны дэпутат РСФСР Таццяна Карагіна. Паводле яе слоў, ключ да гэтай тайны знаходзіцца ў мэрыі.

— А ці не здаецца Вам, што цяжкасці з прадуктамі і прамысловымі таварамі першай неабходнасці могуць расхістаць асновы цяперашняга рэжыму дэмакратаў?

— Няпростае пытанне. Я схіляюся да думкі, што разбурэнне многіх галін, якія выпрацоўваюць спажывецкія тавары, пачыналася штучна. Не выключаю, што гэта рабілася для звяржэння старой улады. Мы памятаем, як ускладалі на Рыжкова, на Паўлава ўсю адказнасць за перабоі на спажывецкім рынку. Але гэты працэс развалу галін эканомікі, нават калі ім кіравалі, цяпер набыў такую сілу інерцыі, што яго спыніць вельмі цяжка, і ён немінуча ўдарыць па новых кіраўніках. Фактычна, паправіць становішча можа толькі дапамога Захаду.

— На Вашу думку, уласнымі рэзервамі не абысціся?

— Думаю, калі нават рэзервы створаны (што датычыць нехарчовых тавараў, то яны напэўна павінны быць!), іх хопіць не надоўга.

— Значыць, захаваецца пагроза і народных хваляванняў, і змены рэжыму? Хто ж можа прыйсці на змену дэмакратам?

— Павінна прыйсці больш узважаная дэмакратычная ўлада, якая кансалідуе грамадства на аснове разумнага сэнсу. І хацелася б спадзявацца, што яе прыход не будзе звязаны з рознага роду «чорнымі дзіркамі», якімі быў адзначаны шлях дэмакратаў.

Запісаў інтэрв'ю С. ЯЎГЕНЬЕЎ,
парламенцкі карэспандэнт ІС «Для всех».

Планета: ЛЮДЗІ І ПАДЗЕІ

«КАНЕЦ ДАРМАЎШЧЫНЕ»

БРАЗІЛІА. «Канец дармаўшчыне» — так назвалі жыхары бразільскага штата Сан-Паулу дэкрэт свайго губернатара Луіса Антоніу Флеуры, якім ён «парадаваў» служачых дзяржустаноў напярэдадні Каляд і Новага года. Губернатар забараніў усе святочныя падарункі, урачыстасці, калі яны фінансуюцца за казённы кошт.

Прадстаўнікі мясцовых органаў улады, якія ўсё ж хочуць неяк павіншаваць сваіх саслужыўцаў, павінны рабіць гэта выключна за свой кошт, указваецца ў дэкрэце. Больш таго, тыя з іх, хто паспяшаўся патраціцца на калядныя падарункі і вячэры ў духу «старых добрых часоў», абавязаны сваёй чэкавай кніжкай кампенсаваць казне штата нанесеныя ёй страты, гаворыцца ў губернатарскім дэкрэце.

У дзень, калі з'явіўся гэты дакумент, губернатар з выпадку надыходзячых Каляд даў абед у гонар журналістаў, якія асвятляюць дзейнасць адміністрацыі штата. І заплаціў за яго сам, сваімі кроўнымі.

ШЭЙХІ НА ПАЛЯВАННІ

КАІР. У егіпецкі горад Мерха-Матрух, размешчаны на міжземнаморскім узбярэжжы краіны, прыбылі 23 саудаўскія шэйхі — аматары сакалінага палявання. На працягу 20 дзён, паведамляе «Іджыпшн газет», яны будуць паляваць у паўночна-заходніх раёнах Егіпта. Узначальвае групу эмір Бандар Абдэль Азіз Ас-Сауд. Дазвол на сакалінае паляванне даў асабіста прэм'ер-міністр АРЕ Атэф Сідкі.

За апошнія два гады егіпецкія ўлады прынялі актыўныя меры з мэтай аховы жывёльнага свету краіны. Былі ўведзены дакладныя тэрміны паляўнічых сезонаў, цалкам забаронена паляванне на многія віды птушак, жывёл і паўзуноў, якія знаходзяцца пад пагрозай знікнення. Асобная забарона была ўведзена на паляванне і адлоў буйнейшых у свеце нільскіх кракадзілаў, што дасягаюць у даўжыню сямі метраў.

ШУКАЙЦЕ ЖАНЧЫНУ Ў... НЕБЕ

ДЭЛІ. Кволая жанчына, якая кіруе баявым верталётам ці магутным ваенна-транспартным самалётам, — гэта ўсё яшчэ рэдкасць у нашы дні. Аднак для індыйскіх жанчын такая перспектыва цяпер зусім не ўтопія. Як інфармуе агенцтва ПТІ, ваенна-паветраныя сілы краіны з гатоўнасцю расчынілі свае дзверы для прадстаўніц слабага полу.

У ходзе гутаркі з журналістамі ў горадзе Пуна (штат Махараштра), галоўнакамандуючы індыйскімі ВПС маршал авіяцыі Н. К. Суры паведаміў, што ўрад рэспублікі адобрыў прапанову ваенных дазволіць жанчынам служыць у гэтым родзе войск

(Па матэрыялах ТАСС).

СУДЗІЛІ... ДВУХГАДОВАГА

КАІР. Мухамед Карні пазбег лёсу стаць самым юным злачынцам у Егіпце. 27 верасня 1990 года ён у двухгадовым узросце пасварыўся з равесніцай-суседкай і ўдарыў яе палкай. Бацькі дзяўчынкі падалі ў суд, які, не ведаючы пра ўзрост абвінавачваемага, прыгаварыў яго да месяца турэмнага зняволення ці штрафу ў 30 егіпецкіх фунтаў (менш 10 долараў ЗША). Бацька хлопчыка апратэставаў рашэнне суда. І вось судовы разбор, які працягваўся больш года, завяршыўся адменай прыгавору.

ПРЫЁМЫШЫ-ПІНГВІНЫ

ВІНДХУК. «Усынавіць» хоць бы аднаго... пінгвіна заклікае жыхароў Кейптаўна і наваколля фонд ПАР захавання марскіх птушак. Такім арыгінальным чынам фонд збірае сродкі для выратавання ад знікнення пінгвінаў, якія жывуць на ўзбярэжжы Капскага паўвострава. Кошт «бацькоўскіх правоў» для асобных людзей і кампаній —1000 рандаў (больш як 350 долараў ЗША). Дзецям «прыёмыш» абыдзецца значна танней — па 50 рандаў за птушаня.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

БІ-БІ-СІ

◆ Еўрапейскае супольніцтва вырашыла аказаць тэрміновую харчовую дапамогу Маскве і Санкт-Пецярбургу на суму 250 млн. долараў. Першая палавіна гэтай партыі прадуктаў паступіць у снежні, другая—у студзені. Для назірання за размеркаваннем прадуктаў у гэтыя гарады будуць накіраваны прадстаўнікі ЕС. Тым часам дэлегацыя Санкт-Пецярбурга на чале з яе мэрам Сабчаком накіроўваецца ў Брусель для дапамогі па арганізацыі дастаўкі прадуктаў харчавання ў былы Ленінград.

◆ У Маскве працягваюцца дыпламатычныя кантакты наконт лёсу Хонекера. Прадстаўнік пасольства Паўночнай Карэі адмовіўся пацвердзіць звесткі аб тым, што за Хонекерам яго краіна накіравала спецыяльны самалёт з медыцынскім абсталяваннем. Аднак заявіў, што Хонекер можа вылецець чарговым рэйсам у Пхеньян.

◆ Група назіральнікаў ААН павінна на працягу 10 дзён наведаць у Югаславіі месцы баёў і падрыхтаваць свае прапановы па размяшчэнню там войск ААН.

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

◆ Немцаў трывожаць маштабы эміграцыі ў іх краіну. З 1986 года ў ФРГ прыбыло звыш мільёна перасяленцаў, да якіх усё часцей там ставяцца з варожасцю, пачасціліся пагромы. З-за эмігрантаў узнікаюць праблемы з месцамі ў дзіцячых садах, настаўнікі ў школах з-за навічкоў, якія дрэнна ведаюць мову, не маюць магчымасці добра вучыць дзяцей карэнных жыхароў. Акрамя таго, ускладнілася сітуацыя на рынку працы.

РАДЫЁ «СВАБОДА»

◆ Пры ўсіх сімпатыях амерыканскіх кіраўнікоў да Гарбачова і Шэварднадзе, у Вашынгтоне добра разумеюць, што ўлада ў краіне і кантроль над 27 тысячамі ядзерных боегаловак перайшлі да Расіі і іншых рэспублік. Таму ЗША маюць намер выступіць з ініцыятывай, каб амерыканскія спецыялісты пракансультавалі савецкіх калег адносна бяспечнай ліквідацыі ядзерных галовак. Магчыма, 400 млн. долараў будуць асігнаваны на закуп савецкай ядзернай зброі і яе знішчэнне на тэрыторыі ЗША. Бо ў былога СССР ні грошай, ні спецыялістаў для гэтага няма.

◆ **Вядучыя эканамісты індустрыяльных капіталістычных краін свету выказваюць меркаванне, што, пэўна, у 1992 годзе Захаду трэба будзе прадаставіць дадатковыя крэдыты: 15—20 мільярдаў долараў Расіі і 5—7 мільярдаў — Украіне. Яны лічаць, што раздзяленне гаспадарчай сістэмы былога СССР на эканоміку расійскую, украінскую і беларускую будзе не зусім адэкватным, бо краіны вельмі ўзаемазвязаны і ўзаемна дапаўняюць адна адну.**

◆ Стварэнне Садружнасці Незалежных Дзяржаў славянамі ў нейкай ступені абвастрыла праблему мусульманскіх дзяржаў Расіі і, перш за ўсё, Паўночнага Каўказа і Татарстана.

Нарабіла футра шуму

БАБРУЙСК. **(М. Алесін).** У час спектакля ў адной з актрыс тэатра драмы і камедыі з гардэроба ўкралі футравае паліто. Міліцыі не ўдалося знайсці злачынцу, дарэмнымі аказаліся і просьбы праз сродкі масавай інфармацыі [illegible].

Пры багацці — дзве гадзіны

ВІЦЕБСК. У кватэру Ш., які жыве на вуліцы Шулмінскай, у 10 гадзін раніцы [illegible]. Злачынцы [illegible], скураную куртку, залаты ланцужок і 18 тысяч рублёў. Праз дзве гадзіны злачынцы былі затрыманы.

Бацькі і дзеці: разлад узмацняецца

ЧЫМ ХАРАКТАРЫЗУЕЦЦА СПРАДВЕЧНЫ КАНФЛІКТ БАЦЬКОЎ І ДЗЯЦЕЙ У НАШЫ ДНІ? ЯКІЯ ПРАБЛЕМЫ ПАГРАЖАЮЦЬ ГРАМАДСТВУ Ў ВЫНІКУ РАСКОЛУ ПАМІЖ ПАКАЛЕННЯМІ, ЯКІ ЎСЁ ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА?

Адказы на гэтыя і іншыя пытанні спрабавалі знайсці сацыёлагі Усесаюзнага цэнтра вывучэння грамадскай думкі (УЦВГД), якія на працягу трох апошніх гадоў вывучалі адносіны моладзі да грамадства і грамадства да моладзі.

Даследаванні паказалі, што ў канцы 1989 г. моладзь праяўляла ў цэлым дастаткова блізкія да іншых груп устаноўкі і ацэнкі становішча ў краіне, дэманстравала сваю прыхільнасць да многіх агульнапрынятых каштоўнасцей. Скажам, «савецкім чалавекам» з гонарам лічыў сябе кожны пяты малады рэспандэнт (у цэлым у грамадстве — кожны чацвёрты); Леніна лічылі самым выдатным чалавекам усіх часоў і народаў амаль тры чвэрці маладых (у цэлым — каля трох пятых) і г. д. Уплыў школы, прывычныя клішэ больш або менш аднолькава адчуваліся ва ўсім «целе» грамадства.

Разбурэнне стэрэатыпаў пад уздзеяннем агульнасацыяльных трансфармацый найхутчэй адбывалася менавіта сярод маладых. Усяго за паўтара года ранейшыя ідэалагічныя стандарты ў моладзі карэнным чынам змяніліся. Калі да вясны 1991 г. захавалі свае высокія ацэнкі ролі Леніна ў гісторыі чацвёра з пяці пажылых рэспандэнтаў, то сярод моладзі такіх засталося толькі двое з пяці. Лета і восень гэты працэс давяршылі.

Згодна з ацэнкамі УЦВГД, павялічыліся і адрозненні паміж каштоўнаснымі прыярытэтамі маладых і пажылых рэспандэнтаў. Калі для пажылых «робіць жыццё паўнацэнным і змястоўным» часцей за ўсё сям'я, хатняя гаспадарка, рэлігія, то для моладзі — сябры, заняткі па інтарэсах, дастатак. Адсюль — узаемная насцярожанасць дзвюх гэтых процістаячых груп. Дзве трэці пажылых пагадзіліся з тым, што цяперашняя моладзь варожа адносіцца да старэйшых (з гэтым пагадзілася і палавіна моладзі), але такая ж доля маладых прызнала, што моладзь зведвае варожасць з боку старэйшых (сярод саміх старэйшых гэту ацэнку падтрымалі менш як дзве пятыя).

Асабліва моцны гэты разлом пакаленняў «па бацькоўскай лініі»: для моладзі маці і нават аднагодкі значна больш аўтарытэтныя, чым бацькі. У старэйшага пакалення, насупраць, аўтарытэт аднагодкаў невялікі і значна больш аўтарытэтныя для іх ранейшыя настаўнікі.

Не дзіўна, што значная частка пажылых рэспандэнтаў расчаравана ў сучаснай моладзі. Больш палавіны пажылых лічыць, што моладзь 30-х і 60-х гадоў была лепшая за цяперашнюю; кожны трэці — што ў сучаснай моладзі больш дрэннага, чым добрага, а кожны пяты — што ў будучым моладзь стане яшчэ горшай.

Больш палавіны насельніцтва Расіі напярэдадні путчу папракала моладзь таксама ў палітычнай пасіўнасці; амаль тры чвэрці падкрэслівалі яе пераважную актыўнасць у сферы бізнесу, прэстыж якога ў масе насельніцтва не вельмі высокі. Даследаванні УЦВГД паказалі, што старэйшыя часцей за ўсё дакараюць маладых за іх імкненне да грошай, эратычных задавальненняў, кар'еры.

Сама ж моладзь, арыентуючыся на незалежнасць і кар'еру (жаданне бачыць сваіх бацькоў больш багатымі і незалежнымі адно з вядучых у моладзі), зусім не проціпастаўляла гэтаму сваю зацікаўленасць у рабоце і сямейных справах.

«Абвінаваўчы ўхіл» з боку старэйшых часцей за ўсё праяўляюць самыя пажылыя групы, асабліва — сярод насельніцтва малых гарадоў і вёсак, нярэдка — кіруючыя работнікі, члены КПСС. Насупраць, сярод больш адукаваных і кваліфікаваных груп гарадскога насельніцтва моладзь часцей звычайнага лічаць актыўнай сілай як у палітыцы, так і ў бізнесе. Не выпадкова менавіта ў гэтых групах падкрэсліваюць значна большыя, чым раней, магчымасці для цяперашняй моладзі рэалізаваць сябе. Насупраць, сама моладзь ацэньвае перспектывы, што адкрываюцца перад ёй, значна больш сціпла, ад чаго і ў большай меры арыентуецца на эміграцыю (у сярэднім па краіне лічаць, што моладзь мацней за дарослых арыентавана на ад'езд з краіны, двое з трох апытаных, сярод моладзі — чацвёра з пяці).

Абагульняючы, можна сказаць, што ў наяўнасці разрыў паміж ацэнкамі моладзі з боку дарослых і яе самаацэнкамі, паміж яе ўстаноўкамі і магчымасцямі іх рэалізаваць. Жнівеньскія падзеі хоць і прымусілі частку насельніцтва (52 працэнты) прызнаць высокую палітычную актыўнасць маладых, не змянілі агульнай тэндэнцыі.

Перспектывы масавага ўступлення маладых у арганізаваныя палітычныя структуры і сёння ўсё яшчэ няпэўныя. Небяспека ж растучага разрыву паміж грамадствам і ўладай, грамадствам і рэформамі, а менавіта гэта хаваецца за праблемай незапатрабаванасці і незадаволенасці моладзі, становіцца ўсё больш відавочнай.

Барыс ДУБІН, УЦВГД.
(РІА «Новости»).

Дыягназ ставіць «Мерседэс»

Перасовачную дыягнастычную лабараторыю на базе вядомага нямецкага аўтамабіля «Мерседэс» падарыла жыхарам Магілёўшчыны Міжнародная ліга Чырвонага Крыжа. Аснашчаны самым сучасным абсталяваннем дыягнастычны цэнтр можа ў стацыянары і ў «палявых» умовах аддаленых вёсак з высокай дакладнасцю вызначыць накапленне радыенуклідаў у арганізме чалавека, даследаваць састаў крыві, стан шчытападобнай залозы, дыягнаставаць іншыя захворванні. Пад сілу «Мерседэсу» з «начынкай» зрабіць аналіз прадуктаў харчавання, устанавіць узровень радыяцыйнага забруджвання глебы, паветра і вады.

За тысячы вёрст кісель сёрбаць

Ствараць уласныя зоны аздараўлення заклікалі ўрад рэспублікі ўдзельнікі семінара, які прайшоў на базе клінікі НДІ радыяцыйнай медыцыны ў Аксакаўшчыне.

Як сцвярджаюць спецыялісты, пасылаючы дзяцей на аздараўленне ў іншыя рэспублікі і за мяжу, мы не ўлічваем фактар кліматычнага стрэсу, які можа пагоршыць стан дзяцей. Адбіваецца на здароўі і змена характару харчавання. І самае парадаксальнае: больш палавіны дарослых і трэць дзяцей прыязджаюць на лячэнне пасля самага павярхоўнага абследавання і нават без амбулаторных картак. Так што за тысячы вёрст, бывае, кісель сёрбаць едуць. А ён горкім аказваецца: 70 працэнтаў дзяцей трапляюць у клініку з дыягназам «рак шчытападобнай залозы» пасля аздараўлення на поўдні і ў цёплых зарубежных краінах.

Як скажа ветэрынар

Каму паляўнічы сезон — радасць, а медыкам ён толькі прыбавіў клопатаў ды трывогі. Бо калі мясныя прылаўкі пустыя, як адгаворыш людзей ад ласунка ў выглядзе смажаніны з мяса дзікіх жывёлін. Вось і пачасціліся выпадкі захворвання на трыхінелёз. У Мінску, Асіповіцкім і Бабруйскім раёнах захварэлі адзінаццаць чалавек, некаторых выратаваць не ўдалося.

Што, здавалася б, прасцей: правер мяса дзіка ў ветэрынара і еш на здароўе. Ды не слухаем мы добрых парад...

(Кар. БЕЛТА).

Ваш дарадчык—гамеапат

Пасля публікацыі ў «Звяздзе» інтэрв'ю са старшынёй Беларускай гомеапатычнай асацыяцыі Л. Глазковай, у рэдакцыю прыйшло шмат пісьмаў. Улічваючы просьбу іх аўтараў расказаць пра магчымасці гамеапатаў больш падрабязна, а таксама маючы на ўвазе перспектыўнасць гэтай галіны медыцыны, мы звярнуліся да Л. П. Глазковай з прапановай весці ў «Звяздзе» рубрыку «Ваш дарадчык — гамеапат» і атрымалі яе згоду. Сёння друкуем першы матэрыял, падрыхтаваны на аснове чытацкай пошты.

Да гамеапатыі ў апошнія гады ўзнікла вялікая цікавасць і ўрачоў, і хворых ва ўсім свеце. Гэты інтарэс абумоўлены адпаведнасцю гамеапатыі асноўнаму прынцыпу медыцыны: не шкодзіць, што дасягаецца прымяненнем мікрадоз лекавых сродкаў выключна прыроднага паходжання, індывідуалізацыяй лячэння і цэласным лячэннем душы і цела. У выніку гомеапатычнае лячэнне дазваляе дабіцца часам дзіўных вынікаў там, дзе традыцыйныя метады дапамагчы не могуць.

Вялікую ролю ў практыцы гомеапатычнага лячэння адыгрываюць так званыя «капесчныя» сродкі (чыстацел, барбарыс, залатая розга і інш.), якія дапамагаюць арганізму хутчэй вызваліцца ад шлакаў, прадуктаў парушэння абмену рэчываў, што так важна ў лячэнні падагры, мочакаменнай і жоўцекаменнай хвароб, захворванняў апорна-рухальнага апарату, печані, атлусцення і алергіі. Гамеапатыя мае шырокі спектр сродкаў, якія паскараюць працэсы рассмоктвання рубцовых, спаечных залозістых тканак, змяншаюць фіброзныя і склератычныя змяненні і эфектыўныя ў лячэнні атэрасклерозу, катаракты, пнеўмасклерозу, фібраміём, мастапатый, адэноідаў, адэном прастаты, пятачных шпор, розных рубцовых разрастанняў. У гэтым выпадку прыём гомеапатычных лекаў павінен быць больш працяглым, да некалькіх месяцаў.

У сваёй рабоце апошнім часам гамеапатам усё часцей даводзіцца абапірацца на лякарствы імунамадуліруючага, агульнаўмацоўваючага дзеяння. Яны проста неабходныя ў лячэнні дзяцей, ды і дарослых з паніжанай імунарэактыўнасцю, якія часта і падоўгу прымаюць антыбіётыкі (дарэчы, «анты» — супраць, «біёс» — жыццё). Картка такога хворага ў паліклініцы мае асаблівы грыф, і калі дзіця зноў пачынае блукаць па кабінетах ад аднаго спецыяліста да другога, гэта ўжо ўспрымаецца без асаблівага здзіўлення. Вось толькі застаецца незразумелым для бацькоў, ды і ўрачоў, як лячыць банальную прастуду, вірусную інфекцыю, ангіну, бранхіт у такога дзіцяці? Магчыма, на чарзе яшчэ адзін антыбіётык з рэзервовага рада? Або... Або маці прывядзе сваё дзіця да гамеапата і атрымае кансультацыю з назначэннямі, інфармацыю аб тым, як абзавесціся дамашняй гомеапатычнай аптэчкай. Гамеапат адкажа і падкажа, як змагацца з віруснымі інфекцыямі і перамагаць іх за некалькі дзён, у тым ліку і такія непрыемныя, як адэнавірусная, умела выкарыстоўваючы аканіт як гарачкапаніжальнае, а беладонну, рамонак, календулу — як процізапаленчыя і бактэрыястатычныя сродкі, пры кан'юнктывітах, рынітах — эуфразію (ачанку), аралію, апіс і г. д.

Некаторым хворым з захворваннямі ЛАР-органаў даводзіцца падвяргацца шматразовым пункцыям пры хранічным гаймарыце, і яны павінны ведаць, што гамеапат прапануе ім іншае лячэнне, так званую «гомеапатычную пункцыю», комплекс сваіх сродкаў у каплях або гранулах для прыёму унутр, і адбываецца хуткае і самаадвольнае адыходжанне гнойнага месца і ачышчэнне пазух, папярэджваюцца рэцэдывы захворвання. Юнацкія вугры, фурункулёз, храніасепсіс, себарэя — таксама паказанні для гомеапатычнага лячэння, накіраванага, перш за ўсё, на павышэнне імуннай аховы арганізма.

Мы атрымалі ў спадчыну ад XX-га стагоддзя цэлую групу захворванняў цывілізацыі, алергізацыю, агульнае зніжэнне ўзроўню імуннай аховы, адбіваюцца адмоўныя вынікі прышчэпнай тактыкі сістэмы аховы здароўя. У нашым арганізме цыркулююць комплексы нітратаў, пестыцыдаў, антыбіётыкаў, радыёнуклідаў і інш., дзеянне якіх становіцца ўжо непрадказальным і настаў час гаварыць аб эндаэкалогіі, аб экалагічна чыстых метадах лячэння і прафілактыкі. З гэтых пазіцый гамеапатыя, якая вывучае ў адзінстве чалавека і ўвесь знешні свет,— не толькі накіраванне медыцыны, гэта светапогляд.

У наш час, час стрэсаў і вялікай сацыяльнай напружанасці, адзначаецца значны рост колькасці неўрозаў, розных псіхаматычных захворванняў, якім традыцыйная медыцына не ўдзяляе належнай увагі. З пункту гледжання гамеапата, калі пераплятаюцца канстытуцыя і душа чалавека, кожны рэагуе па-свойму. Вельмі моцны страх або гнеў, вялікі сум ці трывога, гора, крыўды, расчараванні, страта блізкага чалавека або мацярынскага малака для немаўляці могуць паслужыць прычынай энурэзу, экземы, бранхіяльнай астмы, захворванняў нервовай, сардэчна-сасудзістай і іншых сістэм. Гэта асабістыя пакуты, выражаныя захворваннем.

Л. ГЛАЗКОВА,
старшыня Беларускай гомеапатычнай асацыяцыі, кандыдат медыцынскіх навук.

Прадчуваючы пытанні чытачоў, паведамляем, як можна знайсці мінскі гомеапатычны цэнтр:
Мінск, вул. Усходняя, 129.
Тэл. 62-94-49 (да 19 гадзін), 56-86-71 (пасля 19 гадзін).

— Кантакт —

МАГІЛЕЎСКІ МЕТАЛУРГІЧНЫ ЗАВОД ПРЫМАЕ

ў неабмежаванай колькасці негабарытны чыгунны лом вагой да 10 тон (адна адзінка) па цане 500 рублёў за 1 тону; часткова пад лом можам рэалізаваць нашу прадукцыю: трубы чыгунныя напорныя Ф 250, 300 і 400 мм, трубы стальныя электразварныя тонкасценныя круглыя Ф 40×3, 51×3, 57×3 мм і профільныя размерам 40×40×3 і 50×25×3 мм са сталі ст. 2-3.

Наш адрас: 212030, г. Магілёў, вул. Курака, 28.
Тэлефоны: 23-35-19, 23-36-30.

ПРЫВАТНЫЯ АБ'ЯВЫ

КУПЛЮ

халадзільнік «Мінск», тэлевізар «Селена», пральную машыну «Вятка», печ СВЧ. Тэл. у Мінску 36-15-53.

ШАШКІ

РУСКІЯ ШАШКІ
Конкурс № 91
Заданне № 9
Пётр Шклудаў
(г. Наваполацк)

Белыя: простыя b4, c3, c5, g5, h6 (5).
Чорныя: простыя a5, d6, e3, e5, e7 (5).
Ход і выйгрыш белых (тры ачкі).

Заданне № 10
Іван Наўроцкі
(г. Мінск)

Белыя: простыя a5, a7, b4, b6, f2, f4, g3 (7).
Чорныя: простыя b8, c3, d2, d6, d8, e5, f6, h4 (8).
Пачынаючы, белыя выйграюць (тры ачкі).

РУСКІЯ ШАШКІ+ШАХМАТЫ
Другі конкурс
Заданне № 22
А. Акуліч
(г. Віцебск)

Белыя: слон b4, конь f2, пешкі c3, e3 (4).
Чорныя: простая шашка d6 (1).
Белыя пачынаюць і запіраюць простую чорных (адно ачко).

Заданне № 23
А. Літвінаў
(г. Мінск)

Белыя: кароль a6, конь b1, пешкі a3, c3, простая шашка d2 (5).
Чорныя: простыя шашкі a5, c5 (2).
Белыя пачынаюць і запіраюць простую чорных (адно ачко).

Чакаем вашых рашэнняў, а таксама ацэнак гэтых казачных задач (ад 0 да 10 ачкоў).

АБ ХОДЗЕ КОНКУРСУ

Заданне № 3 нашага першага конкурсу «Шашкі+шахматы» з прыватным пабочным рашэннем: 1. Cd:b6 (a7) 2. Ce3×. Аўтар П. Шклудаў. Знайшлі А. Акуліч, В. Шульга, П. Шклудаў.

У заданні № 12 (аўтар Ул. Сапяжынскі) пасля b8 (h6) таксама маюцца прыватныя пабочныя рашэнні. Указалі тыя ж самыя ўдзельнікі.

А. Акуліч у заданні № 13 (аўтар Г. Дымпер) убачыў поўнае пабочнае рашэнне: 1. Kd6× замест 1. Ke7×.

П. Шклудаў, Я. Лагвіновіч, А. Акуліч і В. Шульга прывялі іншыя рашэнні ў заданні № 15 (аўтар Яўг. Барэль).

Як паведамілі В. Шульга, Ул. Сапяжынскі і П. Шклудаў, заданне № 16 (аўтар М. Грушэўскі) не развязваецца: 1. Cc5 (b:d4) 2. Ch2 3. Cg3, але (d:f6!).

Заданне № 22 (аўтар П. Шклудаў) рашаецца і пасля 1. Kf5!×. Заўважылі гэта А. Акуліч і сам аўтар.

Радыё «Свабода»
Беларуская праграма

штодня а гадзіне	на хвалях
6.00 — 7.00.	25, 31, 41, 49 м.
7.00—8.00.	25, 31, 41, 49 м.
17.00—18.00.	25, 31, 41, 49 м.
20.00—21.00.	25, 31, 41, 49 м.

Адрас для карэспандэнцыі:
Postfach 221425,
D-8000 Muenchen, Germany—Нямеччына

У нашай праграме прапануем вам сусьветныя навіны і палітычныя камэнтары на міжнародныя тэмы.

Весткі зь беларускіх гарадоў і вёсак, і пра беларускае жыцьцё за мяжой ды на эміграцыі. Паведамленьні, камэнтары і аналізы падрыхтаваныя нашымі мясцовымі карэспандэнтамі.

Рэлігійныя гутаркі і сэрыі на беларускія гістарычныя і культурныя тэмы.

АРЭЛі

— Кантакт —

АРГАНІЗАЦЫЯ ВЫРАБІЦЬ:
бланкі, бухгалтарскія формы, тыпавыя дагаворы і іншую бланачную прадукцыю ў кароткія тэрміны. Паперу прадаставім.

Наш адрас: 220052, г. Мінск, МП «Паслуга», аддзел 15.
Тэл. 31-09-46, 60-82-17.

***

Арганізацыя купіць паперу. Тэл. 31-00-75.

КАРМЯНСКАМУ КАМБІНАТУ БЫТАВОГА АБСЛУГОЎВАННЯ

ПАТРАБУЮЦЦА

на пастаянную работу:

бухгалтары, эканамісты, закройшчыкі, краўцы, цырульнікі, фатографы.

Пры неабходнасці прадастаўляецца жыллё.

На базе камбіната таксама ствараецца сетка малых прадпрыемстваў.

Прадпрымальнікі, якія жадаюць пачаць сваю справу, запрашаюцца да супрацоўніцтва.

Звяртайцеся па адрасу: Гомельская вобласць, г.п. Карма, вул. Ілюшчанкі, 32, тэлефон 2-11-67.

Суды: улада—трэцяя, значнасць—трэцярадная?

Успомнім вялікага класіка А. П. Чэхава, які сказаў: тэатр пачынаецца з вешалкі. Заходзячы ў яго, мы і сёння здымаем шапку, выціраем ногі, унутрана падцягваемся перад яго амаль люстранай чысцінёй. І заўсёды з нейкім дрыготкім хваляваннем чакаем дзейства артыстаў. Яно ў спалучэнні з усімі тэатральнымі атрыбутамі вымушае чалавека быць арганізаваным, стрыманым, карэктным і, як гаворыцца, у пэўным плане культурным.

А зараз зададзімся такім пытаннем: а з чаго пачынаецца суд? Відавочна, з вестыбюля, бо вешалак ні ў адным з судоў бачыць не прыходзілася. За многія гады наведвання судоў па службовых справах мною зроблены некаторыя назіранні.

ЦЭНТРАЛЬНЫ, Чыгуначны і Савецкі народныя суды Гомеля размешчаны ў адным чатырохпавярховым будынку, узведзеным у 1977 годзе. Першапачаткова ён быў разлічаны на два першыя суды, аднак у абласным цэнтры ўзнік новы раён, і для яго судовай структуры ніхто не выдзеліў асобнага памяшкання. Калегам з Цэнтральнага і Чыгуначнага судоў давялося пацясніцца. Не часова, як абяцалі, а надоўга.

Дык давайце зойдзем у вестыбюль. Заплёвана, накурана. Дзесяткі, а іншы раз і сотні людзей ходзяць тут, штурхаюцца. Адным неабходна нейкая даведка, другія чакаюць судовага працэсу, нехта запісаўся на прыём да старшыні суда, у некага справа да судовага выканаўцы, іншыя прыйшлі азнаёміцца з судовай справай... А ёсць і такія, чые інтарэсы не маюць нічога агульнага з судовым ведамствам. Бічы, нібы ў якое кафэ, заходзяць пад лесвічную пляцоўку піва глытнуць, а дробныя зладзюжкі — нешта ўхапіць. Ці ўдаецца ім гэта? Удаецца. «Прырабіць ногі» шторам і гадзінніку судовага выканаўцы. Забягаючы наперад, скажу, што ў народным судзе Гомельскага раёна ўкралі некалькі тэлефонных апаратаў з кабінета адваката (у гэтым будынку знаходзіцца і юрыдычная кансультацыя), што-ніштo сцягнулі з кабінета народнага суддзі І. Уладыка.

А чаго вартыя вымушаныя будаўнічыя пераробкі з мэтай хоць неяк размясціць службы. Ігнаруючы праект, частку вестыбюля перарабілі пад архівы. У іх такая цеснота, што архіварыусы бокам пралазяць паміж стэлажамі, са страхам паглядваючы ўверх, адкуль можа зваліцца на галаву цяжкая звязка судовых спраў.

У адным з пакояў машыністак іншая праблема: як працаваць утраіх на трох квадратных метрах. А яшчэ ў двух судовыя работнікі заклапочаны цяжкавырашальнай праблемай: дзе ў наш дэфіцытна-талонны век з кусілівымі цэнамі назапасіцца дэзадарантамі? Навошта? Бо, бачыце, тыя пакоі ў службовыя кабінеты пераабсталяваны з... туалетаў. Трубы, што праходзяць з двух туалетаў верхніх паверхаў, зашылі, праўда, фанерай, але гэта сутнасці не мяняе. Столі вунь ад тых туалетаў так набрынялі, што хоць рэспіратар ці процівагаз нацягвай.

А вось суды Навабеліцкага раёна абласнога цэнтра і Гомельскага сельскага раёна. Будынкі гэтыя размешчаны побач, узведзены недзе ў 20-я гады. Звычайныя драўляныя хаціны, у якіх па сутнасці і вестыбюля няма. Замест яго — велізарная смярдзючая звалка са сцёкамі, дзе летам у вялікай колькасці рояцца мухі. А пацукі і мышы так абжыліся тут, што нават днём гойсаюць па пакоях Навабеліцкага суда, наводзячы жах на жанчын. Жанчыны аб'явілі ім бязлітасную вайну: кожны год труцяць, а потым самі і пакутуюць, бо з-пад падлогі доўгі час нясе смуродам.

Дык вось, гэтай звалцы ніяк не дадуць рады ні ў домакіраўніцтве, ні ў жыллёва-рамонтна-эксплуатацыйным трэсце, ні ў самім Навабеліцкім райвыканкоме. На ўсе просьбы работнікаў судоў ужо шмат гадоў ідуць адны адпіскі.

Падобныя замалёўкі з натуры можна працягваць і далей, але адразу хачу зазначыць, што ні ў адной з вышэйапісаных няма ніякага перабольшання, а асабіста ў мяне не было намеру прынізіць таго ці іншага работніка суда або яго дзейнасць увогуле. Тым не менш дзеля аб'ектыўнасці вымушаны расказаць пра адзін эпізод. Неяк званю свайму таварышу, салідName чалавеку. Цікаўлюся, чаму ў вызначаны час учора не адбылася наша сустрэча? А ў адказ чую: выклікала «шарашкіна кантора» (г. зн. суд, дзе ён народным засядацелем).

ПРЫЗНАЮСЯ шчыра: такі зняважлівы выраз паўнапраўнага суддзі мяне ўразіў. А субяседнік працягваў:

— Не здзіўляйся. Гэта яшчэ мякка кажучы.

Сэнс яго слоў я зразумеў пазней, калі больш дэталёва ўнік у справу.

У Чыгуначным, Цэнтральным і Савецкім раённых судах зараз 19 народных суддзяў, 20 судовых выканаўцаў і цэлы штат канцылярскіх работнікаў. І на ўсіх іх усяго шэсць залаў для судовых пасяджэнняў. А ў апошнія ж гады коціцца сапраўдны вал крымінальных спраў (ёсць жа яшчэ і грамадзянскія і адміністрацыйныя, колькасць якіх таксама расце). Для прыкладу возьмем толькі Чыгуначны суд. У 1988 годзе паступіла 340 крымінальных спраў, у 1989-м — 407, у 1990-м — 491, сёлета за дзесяць месяцаў — 563.

Дык вось, разгляд многіх спраў робіцца ў кабінетах суддзяў, дзе цесна, а таму не могуць прысутнічаць усе жадаючыя. Тым самым парушаецца галоснасць судаводства, не дасягаецца выхаваўчы эфект працэсаў. Некаторыя нават думаюць, што падобнае пасяджэнне зусім не суд, а толькі папярэдняя гутарка.

Парушаецца і так званая тайна дарадчага пакоя, які пераабсталяваны пад кабінеты. Па закону ўсе рашэнні і прыгаворы суда павінны пісацца ў ім, каб ніхто не мог умяшацца ў справу, перашкодзіць суддзі. А пішуцца ў кабінетах, дзе і тэлефон звоніць, і людзі на прыём прыходзяць. Вельмі востра стаіць зараз праблема народных засядацеляў. У Чыгуначным народным судзе, напрыклад, не хапае іх ажно 250. На практыцы гэта — зрыў судовых пасяджэнняў, зацягванне судовага разбору, нерваванне і суддзяў, і людзей, якіх выклікаюць на суд, адрываючы ад работы.

Тое ж з гаспадарчымі пытаннямі. Каб іх вырашыць (дастаць паперу, мэблю, самы просты цвік, электрычную лямпачку, размнажальную тэхніку), даводзіцца біць паклоны тым жа кіраўнікам прадпрыемстваў, бо на набыццё канцылярскіх тавараў судам адпускаюцца капейкі. Дайшло да таго, што гады чатыры Чыгуначны народны суд не мае бланкаў для паведамленняў аб яўцы на судовы працэс. А паспрабуй разглядаць тую ці іншую справу, калі ўдзельнікі яе — сведкі, істцы, адказчыкі — не папярэджаны!

А ўзяць справаводства. Яно вядзецца на дапатопным узроўні часоў цара Гароха. Машыністкі з велізарным аб'ёмам работ яўна не спраўляюцца, галоўны інструмент у сакратара суда — самая звычайная аўтаручка. Камп'ютэры ці іншая якая сучасная тэхніка тут — з галіны фантастыкі.

Усё сказанае вышэй характэрна і для іншых судоў вобласці і рэспублікі. Што тут гаварыць пра раённыя, калі вышэйшая судовая інстанцыя — абласны суд не мае належных умоў для работы. У яго ўсяго дзве маленькія залы для судовых пасяджэнняў, дзе далёка не заўсёды могуць размясціцца не толькі ўсе жадаючыя прысутнічаць на адкрытым судовым працэсе, а і яго абавязковыя ўдзельнікі.

Няма ўмоў для работы адвакатаў, якія вывучаюць справы абвінавачваемых, чатырох членаў абласнога суда, якія не маюць асобных кабінетаў. Тэхработнікі, сакратары, загадчыца канцылярыі туляцца ў адным пакойчыку.

АДЗІН паважаны юрыст расказваў, што працуючы ў 1986 годзе старшынёй раённага народнага суда ён быў афіцыяльна прызнаны асобай за рысай беднасці. У сувязі з нараджэннем у яго сям'і другога дзіцяці даход на кожнага члена яе стаў менш чым 60 рублёў у месяц. Ён ніяк не мог зразумець, чаму, працуючы па 10—12 гадзін у суткі, суддзя не ў стане забяспечыць мінімальны пражытачны мінімум сваім родным.

І не сакрэт, што з такім павышэннем зарплаты суддзям, якое адбылося, яны зноў могуць апынуцца на грані жабрацтва. Уявіце сабе, што іх даходы значна меншыя, чым у рабочых працейшых прафесій. А калі тыя яшчэ з кааператыва — тут параўнанняў і быць не можа. Дарэчы, будзе тут і такое пытанне: ці спрыяе аўтарытэту суддзі той факт, што ён пасля завяршэння судовага працэсу бярэцца за венік і анучу і пачынае прыбіраць памяшканне? Не па сваёй, вядома, волі, а вымушана — з-за нізкай зарплаты катастрафічна не хапае прыбіральшчыц.

У сувязі з усімі гэтымі і яшчэ шэрагам прычын кадравая праблема ў вобласці абвастрылася. Сёння тут 15 вакантных судзейскіх месц, з іх пяць — у Гомелі. З-за мізэрнай зарплаты істцы ў суддзі ўжо не хочуць нават юрысконсульты прадпрыемстваў, не гаворачы аб следчых міліцыі і работніках пракуратуры.

Між тым, тэндэнцыя цякучасці кадраў суддзяў усё расце. Адны лічаць за лепшае займацца прыватнай практыкай, другія ідуць у сферу бізнесу — у кааператывы, малыя прадпрыемствы, дзе патрэбна моцная юрыдычная служба (а суддзі, як вядома, гэта юрысты найвышэйшай кваліфікацыі). Выконваючы абавязкі старшыні Чыгуначнага суда В. Цуранаў расказваў, напрыклад, што яго запрашалі ў малое прадпрыемства з акладам дзве тысячы рублёў у месяц з частковай аплатай у валюце. Пакуль што не пайшоў, застаўся на сваіх пяцістах рублях.

Можна сказаць, што большасць суддзяў — гэта энтузіясты, патрыёты сваёй справы, верныя юнацкай мары вяршыць правасуддзе. Яны не нахлебнікі, не. Суды даюць дзяржаве вялікія прыбыткі — на Гомельшчыне, напрыклад, больш як шэсць мільёнаў рублёў у год, а на ўтрыманне іх ідзе каля двухсот тысяч. Дык ці чакаецца тут які зрух, ці доўга суды, якія называюць трэцяй уладай, будуць прасіць яе ва ўлады першай?

ТАК, «ТРЭЦЯЯ УЛАДА» па сваёй значнасці з'яўляецца трэцяраднай. А павінна стаць роўнай па сіле з іншымі ўладамі. Бо па-ранейшаму пракуратура і МУС, спаборнічаючы паміж сабой, маючы больш магутную тэхнічную базу і матэрыяльнае забеспячэнне, не хочуць уступіць свае кіруючыя пазіцыі і прызнаць суд вышэйшым органам па свайму прававому становішчу.

Для гэтага неабходна значна палепшыць матэрыяльнае забеспячэнне судоў, стварыць там належныя ўмовы для работы, унесці адпаведныя змены ў працэсуальнае заканадаўства. Скажыце, калі ласка, чаму ў Амерыцы амаль 90 працэнтаў спраў суддзя разглядае аднаасобна, не ўцягваючы ў судовую працэдуру нікога, акрамя істца і адказчыка? Няўжо ў нас няма спраў, пры якіх абодва бакі будуць згодны, каб іх, гэтыя справы, разглядалі без народных засядацеляў? Ды такіх процьма. А праблемы ўдзельнікаў судовага працэсу гэтай катэгорыі — няўжо іх нельга зняць, скажам, шляхам аплаты за кошт дзяржавы ці ўводам судоў прысяжных?

Далей. Ва ўмовах далейшага пашырэння і паглыблення дэмакратыі патрэбен сапраўды незалежны суд, які падпарадкоўваўся б толькі закону. Таму, відаць, настаў ужо час падумаць, каб не выканаўчая ўлада на месцах у выглядзе ўпраўленняў юстыцыі аблвыканкомаў займалася матэрыяльна-тэхнічным забеспячэннем судоў (а мы ўвачавідкі пераканаліся, да чаго гэта прывяло), а каб рабілася гэта цэнтралізавана, асобным радком у бюджэце рэспублікі.

У пытаннях зарплаты суддзяў і іх матэрыяльнага становішча, на нашу думку, больш правільна было б зыходзіць з прынцыпу роўнасці заканадаўчай, выканаўчай і судовай улады.

Балючае пытанне — маёмасць судоў, аб чым сказана вышэй. У Расіі ўказам Прэзідэнта ўсе будынкі партыйных органаў перадаюцца органам аховы правапарадку. Гэтак жа зрабілі ў Магілёве. І чаму не зрабіць так у Гомелі, калі будынак абкома партыі не займе медінстытут?

Таннае правасуддзе, бедны суддзя... Да такіх вызначэнняў у нашай рэспубліцы пачалі ўжо прывыкаць. Бо ні заканадаўчая, ні выканаўчая ўлады не зацікаўлены ў фарміраванні незалежнай моцнай судовай улады.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ,
кар. «Звязды».

ТЭЛЕБАЧАННЕ

18 снежня

Праграма Беларускага тэлебачання

12.15. «К-2» прадстаўляе...
13.00. Іграюць Яўген і Саша Магілёўскія (фартэпіяна).
14.15. «Бухта Юргенса». Дак. фільм.
16.30. «Арэлі». Мастацкі фільм.
17.35. Выступленне дзіцячага эстрадна-вакальнага ансамбля «Званочкі» (г. Мінск).
18.00. Міжнародныя спаборніцтвы па акрабатыцы.
18.40. «У цішыні глыбінь». Кінанарыс.
19.00. Панарама.
19.25. Наш каментарый. «Самнасам з рынкам».
19.30. Мерыдыян. Вопыт прыватызацыі ў замежных краінах.
20.20. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Выкарыстанне забруджаных зямель у зоне адсялення.
20.45. Калыханка.
21.00. «Амба». Дак. фільм.
21.30. Бізнесклуб «Партнёр» прапануе... Біржавыя навіны.
21.35. НІКа (Навіны. Інфармацыя. Каментарыі).
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

12.00. ТСН.
12.10. Што? Дзе? Калі?
13.20. «Формула кальца». Пра алімпійскага чэмпіёна В. Ціханенку.
13.30. Біржавы пілот.
13.40. Тэлемікст.
14.30. Партнёр.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.10. «Сёння і тады».
15.40. «Шлях да сябе». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
17.00. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
18.00. ТСН.
18.20. «У цішыні». Мультфільм.
18.25. «Герой нашага часу». Нарыс на актуальную тэму.
18.50. Свет захопленых. «Пад знакам рыбы».
19.05. Палітычнае расследаванне. Рух дысідэнтаў 60-х гадоў.
19.35. Мастацкі фільм «Дом на пяску».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.35. «Усе любяць цырк». Сустрэча з Юрыем Нікуліным.
22.20. «Фіялкі па серадах» ці «Карабель плыве».
23.20. «Адданыя». Аб дзейнасці таварыства «Свядомасць Крышны».
24.00. ТСН.
0.15. Валейбол. ЦСКА — «Дынама» (Маскоўская вобласць).
1.00. Канцэрт ансамбля «Арыэль».

Расійскі канал

17.00. Школа менеджэраў.
17.30. Дыялог з камп'ютэрам.
18.00. Прадпрымальніцтва і традыцыі.
18.15. «Буклет». Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.45. Крымінальныя весткі.
19.00. Гонар маю. «Блакітныя князі».
19.30. Тварам да Расіі.
20.00. Весткі.
20.20. Добрай ночы, малышы!
20.35. «Джазавы панядзелак у Залаціцы».
21.20. Акцёрскія зоркі Расіі.
22.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.20. Астралагічны прагноз.
23.25. «24 гадзіны Ле-Мана». Міжнародныя спаборніцтвы па трэкавых гонках.
23.50. «Цудоўная сямёрка». Музычная праграма.

19 снежня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Жывая памяць Таганрога». Кінанарыс.
9.00. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
9.30. Рытмічная гімнастыка.
10.00. Руская мова.
10.30. «Азірніся, Расія!» Аляксандр і Маргарыта. Частка 1-я.
11.00. Дом на Чыстых прудах. Цэнтр Р. Быкава.
12.30. Паралелі. «Камарова і яго жыхары».
13.00. Артыст аперэты М. Рубан.
13.45. «Да вас, сучаснікі мае...» Дак. фільм.
16.30. Музыка і спевы. 5-ы клас.
17.00. «Бюро знаходак». Мультфільм.
17.35. «Асаблівы выпадак». Школьны рэкет.
18.00. «Залаты плёс». Дак. фільм.
18.55. Прафілактыка СНІДу.
19.00. Панарама.
19.25. Зачытайце маё пісьмо...
19.30. Процістаянне. Маральна-прававая праграма.
20.30. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў Беларусі паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. «Адлюстраванне». Дак. фільм.
21.10. «Карцінкі з зоны». Тэленарыс.
21.35. НІКа (Навіны. Інфармацыя. Каментарыі).
21.50. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

6.30. Раніца.
9.00. «Вардэвар — свята ружаў». Мультфільм.
9.10. Мастацкі фільм. «Вось... зноў Насрэдзін».
10.30. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
11.30. «Саўграмадзянкі ў Афрыцы». Дак. фільм.
12.00. ТСН.
12.10. Паводле зводак МУС.
12.25. Спяваюць лаўрэаты тэлерадыёконкурсу «Галасы Расіі».
12.40. Праграма Запарожскай студыі тэлебачання.
13.30. «Хвіліны паэзіі». Уладзімір Сакалоў.
13.45. Тэлемікст.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.10. «Восень жыцця».
15.25. «Шлях да сябе». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
16.40. Мультфільм.
17.00. Мастацкая гімнастыка. Міжнародны турнір-мемарыял А. Сямёнавай-Нойпак на прыз часопіса «Советский балет».
17.45. Свет захопленых. «Увага: здымаю!»
18.00. ТСН.
18.20. Цяжкія шляхі прыватызацыі.
18.50. ...Да 16 і старэйшым.
19.35. Мастацкі фільм «Вось... зноў Насрэдзін».
21.00. Інфармацыйная праграма.
21.35. «Евангелле ад сатаны». Аб бліжэйшым акружэнні Сталіна.
22.50. Паводле зводак МУС.
23.05. Запрашэнне да музыкі.
0.20. ТСН.
0.35. Аўтаралі. Парыж— Трыпалі—Кейптаўн.
1.15. Куміры. Саша Хлапкоў і група «Маленькі прынц».

Расійскі канал

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. «Чарцяня з пушыстым хвастом». Мультфільм.
8.30. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
17.00. Размінка для эрудытаў.
17.30. Руская мова.
18.00. «Тры сустрэчы на Урале». Вядучы — Г. Завалокін.
19.00. Парламенцкі веснік Расіі.
19.15. Грані.
20.00. Весткі.
20.20. Добрай ночы, малышы!
20.35. «Веснік» у Зальцбургу. ЮД Башмет і яго камерны аркестр «Салісты Масквы». Фільм 3-ці.
21.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
21.55. Пятае кола.
23.00. Весткі.
23.20. Астралагічны прагноз.
23.25. Пятае кола. Працяг.

Да ведама чытачоў

Рэдакцыя газеты «Звязда» прымае ад насельніцтва прыватныя аб'явы. Тэрміны змяшчэння іх на старонках газеты — мінімальныя. Аплата — тры рублі за адзін радок (24 літары). Разліковы рахунак рэдакцыі газеты «Звязда» 609868 у Мінскім камерцыйным банку рэканструкцыі і развіцця «Мінскбізнесбанк», код 739.

Даведкі па тэлефонах: 32-35-91, 32-51-05.

РАДЫЁ

19 снежня

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Чаромхавы бераг». Да 50-годдзя з дня нараджэння пісьменніка В. Дубінкі. 9.35 — іграе Л. Малышава. 10.15. — «Казка за казкай». С. Яноўская. «Красавінка ў царстве Снежня». Радыёпастаноўка. 10.48 — «Вясёлыя песенькі». Канцэрт. 11.20 — «Такая пазіцыя». Публіцыстычна-палітычная праграма. 11.40 — да 100-годдзя з дня нараджэння Р. Шырмы. Канцэрт Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэлы Беларусі. Запісы мінулых гадоў. 12.00 — «На хвалі часу». 13.30 — выступаюць народныя калектывы Беларусі, Расіі і Украіны. 14.10 — «Служба — дні і ночы». 14.50 — «Эканамічны дзённік». 15.30 — «Пункт погляду». Перадача на міжнародныя тэмы. 16.15 — «Рамантыкі». 16.45 — «Душа, асветленая промнем». Нізка вершаў. 17.15 — выступае творчая моладзь рэспублікі. 18.40 — эстрадны канцэрт. 19.30 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 20.15 — вячэрняя казка. 20.25 — «Дзень нашага жыцця». На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. 20.45 — «Пошта радыё». 21.00 — «Ад шчырага сэрца». Музычная праграма. 22.00 — «Новая хваля». 23.12 — мастацкі канал «Вечары на вуліцы Качалава».

НАДВОР'Е

18 снежня

Усход, заход, даўжыня дня: Мінск — 8.24, 15.48, 7.24; Віцебск — 8.21, 15.31, 7.10; Магілёў— 8.13, 15.38, 7.25; Гомель —8.02, 15.43, 7.41; Гродна — 8.38, 16.05, 7.17; Брэст — 8.30, 16.15, 7.45.

Сёння ўдзень па рэспубліцы пераменная воблачнасць, па паўночнаму захаду невялікія ападкі, слабы галалёд. Тэмпература паветра ў Гродна і Брэсце — ад 0 да 2 градусаў цяпла, у Мінску, Магілёве, Гомелі і Віцебску — каля 0.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Выпускаем цэны на свабоду». Актуальная тэма.
«Кур'ер планеты». Агляд паведамленняў з-за рубяжа.
Саюзная і рэспубліканская інфармацыя.
«Ці будзем заўтра голымі?» Актуальнае інтэрв'ю.
«Калодзеж для інваліда». Чытаючы пошту.
«Мінск-2: за і супраць». Канфліктная сітуацыя.
«Ноў-хаў рублёвага імпарту». Факт і каментарый.
Бюро даведак.
«Кругагляд». Факты. Падзеі. Людзі.
«Пасрэднік». Інфармацыйна-рэкламны раздзел газеты «Советская Белоруссия».
Афіша дня.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77. рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку»

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 241.

Выходзіць 250 разоў на год.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12